

ЗАКОН УКРАЇНИ

(Закон втратив чинність на підставі Закону [N 1702-VII](#) від 14.10.2014)

Про внесення змін до Закону України "Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом" (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2010, N 29, ст.392) (Із змінами, внесеними згідно із Законом [N 2808-VI](#) від 21.12.2010, ВВР, 2011, N 25, ст.188 Кодексом [N 4651-VI](#) від 13.04.2012, ВВР, 2013, N 9-10, N 11-12, N 13, ст.88 Законом [N 5073-VI](#) від 05.07.2012, ВВР, 2013, N 25, ст.252)

Верховна Рада України

постановляє:

Внести зміни до Закону України "[Про запобігання та протидію легалізації \(відмиванню\) доходів, одержаних злочинним шляхом](#)" (Відомості Верховної Ради України, 2003 р., N 1, ст. 2, N 5, ст. 48, N 14, ст. 104; 2004 р., N 36, ст. 433; 2006 р., N 12, ст. 100), виклавши його в такій редакції:

"ЗАКОН УКРАЇНИ

Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму

Цей Закон спрямований на захист прав та законних інтересів громадян, суспільства і держави шляхом визначення правового механізму протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму та забезпечення формування загальнодержавної багатоджерельної аналітичної інформації, що дає змогу правоохоронним органам України та іноземних держав виявляти, перевіряти і розслідувати злочини, пов'язані з відмиванням коштів та іншими незаконними фінансовими операціями.

Розділ I

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

[Стаття 1.](#) Визначення термінів

1. У цьому Законі нижченаведені терміни вживаються в такому значенні:

- 1) доходи, одержані злочинним шляхом, - будь-яка економічна вигода, одержана внаслідок вчинення суспільно небезпечного діяння, що передувало легалізації (відмиванню) доходів, яка може складатися з матеріальної власності чи власності, що виражена в правах, а також включати рухоме чи нерухоме майно та документи, які підтверджують право на таку власність або частку в ній;
- 2) суспільно небезпечне діяння, що передувало легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, - діяння, за яке [Кримінальним кодексом України](#) передбачено покарання у виді позбавлення волі (за винятком діянь, передбачених статтями [207](#), [212](#) і [212-1 Кримінального кодексу України](#)), або діяння, вчинене за межами України, якщо воно визнається суспільно небезпечним протиправним діянням, що передувало легалізації (відмиванню) доходів, за кримінальним законом держави, де воно було вчинене, і є злочином за [Кримінальним кодексом України](#), внаслідок вчинення якого незаконно одержані доходи;
- 3) фінансування тероризму - надання чи збір активів будь-якого роду з усвідомленням того, що їх буде використано повністю або частково для організації, підготовки і вчинення окремим терористом або терористичною організацією визначеного [Кримінальним кодексом України](#) терористичного акту, втягнення у вчинення терористичного акту, публічних закликів до вчинення терористичного акту, створення терористичної групи чи терористичної організації, сприяння вчиненню терористичного акту, будь-якої іншої терористичної діяльності, а також спроби здійснення таких дій;
- 4) фінансова операція - будь-які дії щодо активів, здійснені за допомогою суб'єкта первинного фінансового моніторингу;
- 5) фінансовий моніторинг - сукупність заходів, які здійснюються суб'єктами фінансового моніторингу у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму, що включають проведення державного фінансового моніторингу та первинного фінансового моніторингу;
- 6) об'єкт фінансового моніторингу - дії з активами, пов'язані з відповідними учасниками фінансових операцій, які їх проводять, за умови наявності ризиків використання цих активів з метою легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму, а також будь-яка інформація про такі дії чи події, активи та їх учасників;
- 7) державний фінансовий моніторинг - сукупність заходів, які здійснюються суб'єктами державного фінансового моніторингу, спрямованих на виконання вимог законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму;
- 8) державний фінансовий моніторинг Спеціально уповноваженого органу - сукупність заходів із збору, обробки та аналізу зазначеним органом інформації про фінансові операції, що подається суб'єктами первинного і державного фінансового моніторингу та іншими державними органами, відповідними органами іноземних держав, а також заходів з перевірки такої інформації згідно із законодавством України;
- 9) державний фінансовий моніторинг інших суб'єктів державного фінансового моніторингу - сукупність заходів, які здійснюються суб'єктами, визначеними абзацом другим частини третьої статті 5 цього Закону, спрямованих на виконання вимог законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму;
- 10) первинний фінансовий моніторинг - сукупність заходів, які здійснюються суб'єктами первинного фінансового моніторингу, спрямованих на виконання вимог цього Закону, що включають проведення обов'язкового та внутрішнього фінансового моніторингу;
- 11) обов'язковий фінансовий моніторинг - сукупність заходів, які здійснюються суб'єктами первинного фінансового моніторингу, з виявлення фінансових операцій, що підлягають обов'язковому фінансовому моніторингу відповідно до статті 15 цього Закону, ідентифікації учасників таких операцій та вивчення їх діяльності, ведення обліку цих операцій та відомостей про їх учасників, обов'язкового звітування про них Спеціально уповноваженому органу, а також подання додаткової інформації про фінансові операції та їх учасників, що стали об'єктом фінансового моніторингу з боку Спеціально уповноваженого органу;
- 12) внутрішній фінансовий моніторинг - сукупність заходів, які здійснюються суб'єктами первинного фінансового моніторингу, з виявлення фінансових операцій, що підлягають внутрішньому фінансовому моніторингу відповідно до статті 16 цього Закону, із застосуванням підходу, що ґрунтується на проведенні оцінки ризиків легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму; ведення обліку таких операцій та відомостей про їх учасників; подання інформації Спеціально уповноваженому органу про операції, що мають високий ступінь ризику легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму, а також додаткової інформації про фінансові операції та їх учасників, що стали об'єктом фінансового моніторингу з боку Спеціально уповноваженого органу;
- 13) належним чином оформлене повідомлення про фінансову операцію, що підлягає фінансовому моніторингу, - оформлене та подане до Спеціально уповноваженого органу відповідно до вимог статті 12 цього Закону повідомлення про фінансову операцію, що підлягає фінансовому моніторингу;
- 14) неподання суб'єктом первинного фінансового моніторингу інформації про фінансову операцію, що підлягає фінансовому моніторингу, Спеціально уповноваженому органу - це: неподання інформації про фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу (відсутність на обліку у Спеціально уповноваженого органу належним чином оформленого та поданого зазначеним суб'єктом первинного фінансового моніторингу повідомлення (інформації) про такі фінансові операції); повторне подання неналежним чином оформленого повідомлення (інформації) про фінансову операцію, що підлягає фінансовому моніторингу, яке не взято на облік Спеціально уповноваженим органом (під повторним поданням неналежним чином оформленого повідомлення (інформації) про фінансову операцію, що підлягає фінансовому моніторингу, слід розуміти послідовне подання суб'єктом

первинного фінансового моніторингу трьох неналежним чином оформлених повідомлень про одну й ту саму фінансову операцію, що підлягає фінансовому моніторингу);

13) умисне подання суб'єктом первинного фінансового моніторингу завідомо недостовірної інформації про фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу, Спеціально уповноваженому органу - умисне подання завідомо недостовірної інформації про фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу, яка не відповідає дійсності;

14) ризики - небезпека (загроза, уразливі місця) для суб'єктів первинного фінансового моніторингу бути використаними клієнтами при наданні ними послуг відповідно до характеру їхньої діяльності з метою легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму;

15) управління ризиками - заходи, які здійснюються суб'єктами первинного фінансового моніторингу, з визначення, оцінки, моніторингу, контролю ризиків, що спрямовані на їх зменшення до прийнятного рівня;

16) Спеціально уповноважений орган - центральний орган виконавчої влади із спеціальним статусом з питань фінансового моніторингу;

17) активи - кошти, майно, майнові і немайнові права;

18) учасники фінансової операції - клієнт, контрагент, а також особи, які діють від їх імені або в їхніх інтересах;

19) клієнт - будь-яка особа, яка звертається за наданням послуг або користується послугами суб'єкта первинного фінансового моніторингу;

20) контроль юридичної особи - пряме або опосередковане володіння фізичною особою самостійно чи спільно з близькими родичами часткою в юридичній особі, що відповідає еквіваленту 50 та більше відсотків статутного капіталу або голосів юридичної особи, або незалежна від формального володіння можливість здійснювати будь-яким чином вирішальний вплив на управління чи на діяльність юридичної особи;

21) контроль фізичної особи - можливість вирішального впливу на фінансові операції цієї особи незалежно від фактичного володіння активами фізичної особи;

22) контролер - особа, яка здійснює контроль;

23) істотна участь - пряме або опосередковане володіння часткою у розмірі 10 і більше відсотків статутного капіталу (фонду), 10 і більше відсотків акцій або прав голосу в юридичній особі, прямий або опосередкований вплив на неї;

24) вигодоодержувач - особа, на користь або в інтересах якої проводиться фінансова операція;

25) ділові відносини - відносини між клієнтом та суб'єктом первинного фінансового моніторингу, що виникли на підставі договору про надання фінансових або інших послуг;

26) філія іноземного банку - відокремлений структурний підрозділ іноземного банку, що не має статусу юридичної особи і провадить банківську діяльність на території України;

27) узагальнені матеріали - відомості про фінансові операції, які були об'єктом фінансового моніторингу і за результатами аналізу яких Спеціально уповноваженим органом виявлено підозри щодо відмивання доходів, одержаних злочинним шляхом, чи фінансування тероризму, або суспільно небезпечного діяння, що передує легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом. Узагальнені матеріали є повідомленням про злочин і містять підстави для прийняття правоохоронними органами рішення відповідно до [Кримінально-процесуального кодексу України](#), а також для проведення правоохоронними та розвідувальними органами України оперативно-розшукової діяльності. Форма та структура узагальнених матеріалів встановлюються Спеціально уповноваженим органом за погодженням з правоохоронними органами;

28) додаткові узагальнені матеріали - відомості, зібрані на основі аналізу додатково одержаної інформації, на доповнення до раніше поданих узагальнених матеріалів;

29) публічні діячі - фізичні особи, які виконують або виконували визначені публічні функції в іноземних державах, а саме:

глава держави, керівник уряду, міністри та їх заступники;

депутати парламенту;

члени верховного суду, конституційного суду або інших судових органів високого рівня, рішення яких не підлягають оскарженню, крім як за виняткових обставин;

члени суду аудиторів або правління центральних банків;

надзвичайні та повноважні послы, повірені у справах та високі посадовці збройних сил;

члени адміністративних, управлінських чи наглядових органів державних підприємств, що мають стратегічне значення;

30) міжнародні санкції - санкції, які визнаються Україною відповідно до міжнародних договорів, або рішення міжнародних організацій щодо замороження активів, рішення яких визнаються відповідно до міжнародних договорів;

31) бездоганна ділова репутація - сукупність підтвердженої інформації про особу, що дає можливість зробити висновок про відповідність її діяльності вимогам законодавства, а також для фізичних осіб - про належні професійні, управлінські здібності та відсутність в особі судимості за корисливі злочини і за злочини у сфері господарської діяльності, не знятої або не погашеної в установленому законом порядку;

32) відокремлений підрозділ суб'єкта первинного фінансового моніторингу - філія, інший підрозділ суб'єкта первинного фінансового моніторингу, розташований поза його місцезнаходженням та що здійснює фінансові операції або забезпечує їх здійснення, у тому числі надає послуги від імені суб'єкта первинного фінансового моніторингу;

33) високий ризик - результат оцінки ризику суб'єктом первинного фінансового моніторингу, що базується на аналізі сукупності визначених критеріїв, який свідчить про високу вірогідність використання суб'єкта для відмивання доходів, одержаних злочинним шляхом, та/або фінансування тероризму;

34) неприбуткові організації - юридичні особи, створені для здійснення наукової, освітньої, культурної, оздоровчої, екологічної, релігійної, благодійної, соціальної та іншої діяльності з метою задоволення потреб та інтересів громадян у межах, визначених законодавством України, без мети отримання прибутку.

[Стаття 2.](#) Сфера застосування Закону

1. Дія цього Закону поширюється на громадян України, іноземців та осіб без громадянства, а також на юридичних осіб, їх філії, представництва та інші відокремлені підрозділи, що забезпечують проведення фінансових операцій на території України та за її межами відповідно до міжнародних договорів України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

[Стаття 3.](#) Законодавство у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму

1. Відносини, що виникають у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму, регулюються цим Законом, іншими законами України, що регулюють діяльність суб'єктів фінансового моніторингу, а також нормативно-правовими актами Спеціально уповноваженого органу та інших державних органів, уповноважених здійснювати регулювання діяльності суб'єктів первинного фінансового моніторингу, прийнятих на виконання цього Закону.

[Стаття 4.](#) Дії, які належать до легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом

1. До легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, належать будь-які дії, пов'язані з коштами (власністю), одержаними (здобутими) внаслідок вчинення злочину, спрямовані на приховування джерел походження зазначених коштів (власності) чи сприяння особі, яка є співучасником у вчиненні злочину, що є джерелом походження зазначених коштів (власності).

Розділ II

СИСТЕМА ФІНАНСОВОГО МОНІТОРИНГУ

[Стаття 5.](#) Система та суб'єкти фінансового моніторингу

1. Система фінансового моніторингу складається з двох рівнів - первинного та державного.

2. Суб'єктами первинного фінансового моніторингу є:

- 1) банки, страховики (перестраховики), кредитні спілки, ломбарди та інші фінансові установи;
- 2) платіжні організації, члени платіжних систем, еквайрингові та клірингові установи;
- 3) товарні, фондові та інші біржі;
- 4) професійні учасники ринку цінних паперів;
- 5) компанії з управління активами;
- 6) оператори поштового зв'язку, інші установи, які проводять фінансові операції з переказу коштів;
- 7) філії або представництва іноземних суб'єктів господарської діяльності, які надають фінансові послуги на території України;
- 8) спеціально визначені суб'єкти первинного фінансового моніторингу:
 - а) суб'єкти підприємницької діяльності, які надають посередницькі послуги під час здійснення операцій з купівлі-продажу нерухомого майна;
 - б) суб'єкти господарювання, які здійснюють торгівлю за готівку дорогоцінними металами і дорогоцінним камінням та виробами з них, якщо сума фінансової операції дорівнює чи перевищує суму, визначену частиною першої статті 15 цього Закону;
 - в) суб'єкти господарювання, які проводять лотереї та азартні ігри, у тому числі казино, електронне (віртуальне) казино;
 - г) нотаріуси, адвокати, аудиторів, аудиторські фірми, фізичні особи - підприємці, які надають послуги з бухгалтерського обліку, суб'єкти господарювання, що надають юридичні послуги (за винятком осіб, які надають послуги у рамках трудових правовідносин) у випадках, передбачених статтями 6 і 8 цього Закону;
 - г) фізичні особи - підприємці та юридичні особи, які проводять фінансові операції з товарами (виконують роботи, надають послуги) за готівку, за умови, що сума такої фінансової операції дорівнює чи перевищує суму, визначену частиною першої статті 15 цього Закону, у випадках, передбачених статтями 6 і 8 цього Закону;
- 9) інші юридичні особи, які за своїм правовим статусом не є фінансовими установами, але надають окремі фінансові послуги.

3. Суб'єктами державного фінансового моніторингу є:

Національний банк України, Міністерство фінансів України, Міністерство юстиції України, Міністерство транспорту та зв'язку України, Міністерство економіки України, Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку, Державна комісія з регулювання ринків фінансових послуг України;

Спеціально уповноважений орган.

Стаття 6. Завдання, обов'язки та права суб'єкта первинного фінансового моніторингу

1. Суб'єкт первинного фінансового моніторингу з урахуванням вимог законодавства, нормативно-правових актів Спеціально уповноваженого органу та інших суб'єктів державного фінансового моніторингу встановлює правила, розробляє програми проведення фінансового моніторингу та призначає працівника, відповідального за його проведення, крім спеціально визначених суб'єктів первинного фінансового моніторингу, які провадять свою діяльність одноособово, без утворення юридичної особи, та осіб, зазначених у підпункті "г" пункту 8 частини другої статті 5 цього Закону.

2. Суб'єкт первинного фінансового моніторингу зобов'язаний:

- 1) стати на облік у Спеціально уповноваженому органі як суб'єкт первинного фінансового моніторингу та у разі припинення своєї діяльності повідомити про це Спеціально уповноважений орган у визначеному Національним банком України для банків та Кабінетом Міністрів України для інших суб'єктів первинного фінансового моніторингу порядку;
- 2) здійснювати ідентифікацію та вивчення клієнта у випадках, установлених законом;
- 3) забезпечувати виявлення фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу, до початку, у процесі, в день виникнення підозр, після їх проведення або при спробі їх проведення чи після відмови клієнта від їх проведення;
- 4) забезпечувати у своїй діяльності управління ризиками щодо легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму та розробляти критерії ризиків;
- 5) забезпечувати реєстрацію фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу, не пізніше наступного робочого дня з дати їх виявлення;
- 6) повідомляти Спеціально уповноважений орган про:
 - а) фінансові операції, що підлягають обов'язковому фінансовому моніторингу, - протягом трьох робочих днів з дня їх реєстрації або спроби їх проведення;
 - б) фінансові операції, що підлягають внутрішньому фінансовому моніторингу, якщо є достатні підстави підозрювати, що вони пов'язані з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, - у день виникнення підозр, але не пізніше ніж через десять робочих днів з дня реєстрації таких операцій або спроби їх проведення;
 - в) виявлені фінансові операції, стосовно яких є достатні підстави підозрювати, що вони пов'язані, стосуються або призначені для фінансування тероризму, - в день їх виявлення або спроби їх проведення, а також інформувати про це визначені законом правоохоронні органи;
- 7) у разі отримання від Спеціально уповноваженого органу повідомлення про некоректне (неправильне) заповнення полів у повідомленні про фінансову операцію, що підлягає фінансовому моніторингу, подати протягом трьох робочих днів до Спеціально уповноваженого органу належним чином оформлене повідомлення про цю фінансову операцію;
- 8) сприяти в межах чинного законодавства працівникам Спеціально уповноваженого органу в проведенні аналізу фінансових операцій;
- 9) надавати на запит Спеціально уповноваженого органу додаткову інформацію з приводу фінансових операцій, які стали об'єктом фінансового моніторингу, копії первинних документів, на підставі яких були проведені такі операції та пов'язані з ними фінансові операції, відомості про їх учасників, а також іншу інформацію, зокрема ту, що становить банківську або комерційну таємницю, таємницю страхування, копії документів, необхідні для виконання покладених на Спеціально уповноважений орган завдань, протягом п'яти робочих днів з дати надходження запиту;
- 10) надавати на запит Спеціально уповноваженого органу інформацію (у тому числі копії документів), необхідну для виконання ним запиту, що надійшов від уповноваженого органу іноземної держави, зокрема ту, що становить банківську або комерційну таємницю, протягом п'яти робочих днів з дати надходження запиту;
- 11) надавати на запит Спеціально уповноваженого органу інформацію щодо відстеження (моніторингу) фінансових операцій клієнта, операції якого стали об'єктом фінансового моніторингу. Порядок надання такої інформації встановлюється Спеціально уповноваженим органом за погодженням з відповідними суб'єктами державного фінансового моніторингу;
- 12) у разі неможливості забезпечити дотримання строків, установлених пунктами 9, 10 частини другої цієї статті, з об'єктивних причин, з урахуванням обсягу інформації, що запитується (форми її подання - електронної або письмової, копіювання або сканування, одержання даних з архівів тощо), погодити із Спеціально уповноваженим органом протягом робочого дня в день одержання запиту, але не пізніше наступного робочого дня термін подання запитуваної інформації. Порядок погодження встановлюється Спеціально уповноваженим органом за погодженням з відповідними суб'єктами державного фінансового моніторингу;
- 13) надавати на запит відповідного суб'єкта державного фінансового моніторингу інформацію, необхідну для перевірки фактів порушення вимог законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму;
- 14) вживати заходів щодо запобігання розголошенню (зокрема особам, стосовно фінансових операцій яких проводиться перевірка) інформації, що подається Спеціально уповноваженому органу, та іншої інформації з питань фінансового моніторингу (у тому числі про факт подання такої

інформації або отримання запиту від Спеціально уповноваженого органу);

15) зберігати документи щодо ідентифікації осіб, які провели фінансову операцію, що згідно з цим Законом підлягає фінансовому моніторингу, а також усі документи, що стосуються ділових відносин з клієнтом, не менше п'яти років після завершення ділових відносин, а всі необхідні дані про операції - не менше п'яти років після завершення операції (при цьому строки зберігання документів можуть бути продовжені відповідним суб'єктом державного фінансового моніторингу у порядку, встановленому законодавством);

16) забезпечувати на документальний запит безперешкодний доступ суб'єктів державного фінансового моніторингу та правоохоронних органів до документів або інформації, що містяться в них, відповідно до вимог закону;

17) за дорученням Спеціально уповноваженого органу, наданим з метою виконання запиту уповноваженого органу іноземної держави про зупинення відповідної фінансової операції як такої, що може бути пов'язана з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму, зупиняти проведення або забезпечити моніторинг фінансової операції відповідної особи у порядку, встановленому Спеціально уповноваженим органом за погодженням з відповідними суб'єктами державного фінансового моніторингу;

18) забезпечувати розроблення та постійне оновлення правил, програм проведення фінансового моніторингу з урахуванням вимог законодавства;

19) щорічно проводити внутрішні перевірки своєї діяльності на предмет дотримання законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму;

20) забезпечувати підвищення кваліфікації працівників, відповідальних за проведення фінансового моніторингу, шляхом проходження навчання не рідше одного разу на три роки;

21) вживати на постійній основі заходів з підготовки персоналу до виявлення фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу відповідно до цього Закону, шляхом проведення освітньої та практичної роботи;

22) виявляти фінансові операції, що підлягають обов'язковому фінансовому моніторингу відповідно до статті 15 цього Закону;

23) проводити аналіз фінансових операцій, спрямований на виявлення тих, що підлягають внутрішньому фінансовому моніторингу відповідно до статті 16 цього Закону;

24) з'ясовувати мету та характер майбутніх ділових відносин з клієнтами;

25) постійно оновлювати відповідно до законодавства та внутрішніх процедур інформацію про зміст діяльності клієнта та його фінансовий стан;

26) проводити аналіз відповідності фінансових операцій, що проводяться клієнтом, наявній інформації про зміст його діяльності та фінансовий стан;

27) вживати належних заходів для обмеження ризику зловживань, пов'язаних з послугами, що надаються з використанням новітніх технологій, зокрема забезпечують проведення операцій без безпосереднього контакту з клієнтом.

3. Суб'єкт первинного фінансового моніторингу зобов'язаний самостійно здійснювати класифікацію своїх клієнтів з урахуванням критеріїв ризиків, визначених Спеціально уповноваженим органом та органами, що здійснюють регулювання та нагляд за їх діяльністю, під час проведення ними фінансових операцій, що можуть бути пов'язані з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму, і вживати застережних заходів щодо клієнтів, діяльність яких свідчить про підвищений ризик проведення ними таких операцій.

4. Суб'єкт первинного фінансового моніторингу зобов'язаний здійснювати такі заходи:

1) стосовно іноземних фінансових установ, з якими встановлено кореспондентські відносини в порядку, визначеному відповідним суб'єктом державного фінансового моніторингу:

а) забезпечувати збір інформації про зміст діяльності фінансової установи та її фінансовий стан, репутацію, а також про те, чи була ця установа об'єктом застосування заходів впливу з боку органу, що здійснює регулювання та нагляд за її діяльністю у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму;

б) встановлювати, які заходи вживаються установою для запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму;

в) з'ясовувати на підставі одержаної інформації достатність та ефективність заходів, які здійснює іноземна установа щодо боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму;

г) відкривати кореспондентські рахунки іноземним фінансовим установам та в іноземних фінансових установах з дозволу керівника;

2) стосовно публічних діячів або пов'язаних з ними осіб, факт належності до яких клієнта або особи, що діє від його імені, суб'єкт виявляє відповідно до внутрішніх процедур під час встановлення ділових відносин з клієнтом та у процесі його обслуговування (особами, пов'язаними з публічними діячами, є члени сім'ї та інші близькі родичі, юридичні особи, власниками істотної участі або контролерами яких є публічні діячі або їхні близькі родичі):

а) встановлювати з дозволу керівника суб'єкта первинного фінансового моніторингу відносини з публічними діячами та пов'язаними з ними особами;

б) вживати заходів для з'ясування джерел походження коштів таких осіб;

в) проводити з урахуванням рекомендацій відповідного суб'єкта державного фінансового моніторингу моніторинг операцій, учасниками або вигодоодержувачами яких є публічні діячі або пов'язані з ними особи, у порядку, визначеному для клієнтів високого ризику;

3) стосовно благодійних та неприбуткових організацій вживати заходів для обмеження ризику їх використання з метою легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму на підставі рекомендацій відповідного суб'єкта державного фінансового моніторингу.

5. Здійснення заходів, передбачених законодавством з питань запобігання легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму, забезпечується безпосередньо суб'єктом первинного фінансового моніторингу, його філіями, іншими відокремленими підрозділами та дочірніми підприємствами, у тому числі розташованими в державах, у яких рекомендації Групи з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей (FATF) не застосовуються або застосовуються недостатньою мірою, в межах, визначених законодавством такої держави. У разі якщо застосування зазначених заходів не дозволяється законодавством такої держави, суб'єкти первинного фінансового моніторингу зобов'язані повідомити Спеціально уповноважений орган та відповідного суб'єкта державного фінансового моніторингу про неможливість вжиття зазначених заходів.

Одночасно суб'єкт первинного фінансового моніторингу вживає відповідних запобіжних заходів, спрямованих на: посилення ідентифікації клієнтів до встановлення ділових відносин з особами або компаніями цих країн; систематичне повідомлення про фінансові операції з клієнтами відповідних країн; попередження представників нефінансового сектору про те, що операції з фізичними або юридичними особами у відповідних країнах можуть містити ризик відмивання коштів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму.

6. Положення пунктів 4, 11, 12 частини другої цієї статті не поширюються на спеціально визначених суб'єктів первинного фінансового моніторингу.

Положення підпункту "а" пункту 6 та пункту 22 частини другої цієї статті не поширюються на спеціально визначених суб'єктів первинного фінансового моніторингу, крім суб'єктів, зазначених у підпункті "в" пункту 8 частини другої статті 5 цього Закону.

Положення пунктів 18, 19, 20, 21, 24, 25, 26, 27 частини другої та частин третьої - п'ятої цієї статті не поширюються на спеціально визначених суб'єктів первинного фінансового моніторингу, зазначених у підпункті "г" пункту 8 частини другої статті 5 цього Закону.

7. Суб'єкт первинного фінансового моніторингу з метою виконання покладених на нього цим Законом завдань має право звертатися із

запитами до органів виконавчої влади, правоохоронних органів, Національного банку України, юридичних осіб, які в установленому законодавством порядку інформують про результати розгляду такого запиту.

8. Керівники та працівники суб'єктів первинного фінансового моніторингу, відповідальні за проведення фінансового моніторингу, у разі порушення вимог цього Закону несуть відповідальність згідно із законом.

Вимоги щодо перевірки фінансовими установами бездоганної ділової репутації та відповідності професійним критеріям кандидатів на зазначені у цій частині статті посади встановлюються відповідними суб'єктами державного фінансового моніторингу.

9. Відповідальність за організацію дотримання вимог законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму несе керівник суб'єкта первинного фінансового моніторингу.

У разі здійснення процедури ліквідації суб'єкта первинного фінансового моніторингу, в тому числі визнання його банкрутом, або призначення тимчасової адміністрації відповідальність за виконання пунктів 9, 10 частини другої статті 6 цього Закону несуть відповідно члени ліквідаційної комісії, ліквідатор або тимчасовий адміністратор.

Стаття 7. Правовий статус працівника суб'єкта первинного фінансового моніторингу, відповідального за проведення фінансового моніторингу

1. Працівник, відповідальний за проведення фінансового моніторингу (далі - відповідальний працівник), призначається за посадою на рівні керівництва суб'єкта первинного фінансового моніторингу.

Призначення та звільнення відповідального працівника банку (філії іноземного банку) здійснюються за погодженням з Національним банком України.

2. До повноважень відповідального працівника суб'єкта первинного фінансового моніторингу належить:

1) прийняття рішення про повідомлення Спеціально уповноваженого органу про фінансові операції, щодо яких є мотивовані підозри, що вони пов'язані з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або якщо вони пов'язані, стосуються чи призначені для фінансування тероризму;

2) прийняття рішення про інформування правоохоронних органів, визначених законодавством, про фінансові операції, щодо яких є підозри, що вони пов'язані, стосуються чи призначені для фінансування тероризму;

3) здійснення перевірок діяльності будь-якого підрозділу суб'єкта первинного фінансового моніторингу та його працівників щодо дотримання ними правил внутрішнього фінансового моніторингу та виконання програм проведення фінансового моніторингу;

4) право доступу до всіх приміщень, документів, засобів телекомунікації суб'єкта первинного фінансового моніторингу;

5) залучення будь-яких працівників суб'єкта первинного фінансового моніторингу до здійснення заходів із запобігання легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму та перевірок з цих питань;

6) організація розроблення та подання на затвердження, а також запровадження, виконання правил внутрішнього фінансового моніторингу та програм здійснення фінансового моніторингу;

7) одержання пояснень від працівників суб'єкта первинного фінансового моніторингу незалежно від займаних посад з питань проведення фінансового моніторингу;

8) сприяння проведенню уповноваженими представниками відповідних органів державного фінансового моніторингу перевірок діяльності суб'єкта первинного фінансового моніторингу щодо дотримання законодавства у сфері запобігання легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму;

9) прийняття рішення про надання інформації з питань фінансового моніторингу на запити Спеціально уповноваженого органу та відповідних правоохоронних органів;

10) виконання інших завдань відповідно до закону.

3. Відповідальний працівник суб'єкта первинного фінансового моніторингу виконує й інші функції відповідно до законодавства, правил внутрішнього фінансового моніторингу, програм проведення фінансового моніторингу та інших внутрішніх документів з питань запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму.

4. Керівник суб'єкта первинного фінансового моніторингу зобов'язаний сприяти виконанню відповідальним працівником своїх функцій.

5. Відповідальний працівник незалежний у своїй діяльності, підзвітний тільки керівнику суб'єкта первинного фінансового моніторингу і зобов'язаний не рідше одного разу на місяць інформувати у письмовій формі керівника про виявлені фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу, та заходи, вжиті, зокрема, для:

забезпечення здійснення заходів фінансового моніторингу;

розроблення та постійного оновлення правил і програм проведення фінансового моніторингу з урахуванням вимог законодавства;

підготовки персоналу щодо виконання вимог цього Закону шляхом проведення освітньої та практичної роботи.

Стаття 8. Заходи, що здійснюються спеціально визначеними суб'єктами первинного фінансового моніторингу

1. Виконання обов'язків суб'єкта первинного фінансового моніторингу забезпечується адвокатами, нотаріусами, особами, які надають юридичні послуги, аудиторами, аудиторськими фірмами, фізичними особами - підприємцями, які надають послуги з бухгалтерського обліку, якщо вони беруть участь у підготовці і здійсненні правочину щодо:

купівлі-продажу нерухомості;

управління активами клієнта;

управління банківським рахунком або рахунком у цінних паперах;

залучення коштів для утворення юридичних осіб, забезпечення їх діяльності та управління ними;

утворення юридичних осіб, забезпечення їх діяльності чи управління ними, а також купівлі-продажу юридичних осіб.

2. Виконання обов'язків суб'єкта первинного фінансового моніторингу забезпечується суб'єктами підприємницької діяльності, які надають посередницькі послуги під час здійснення операцій з купівлі-продажу нерухомого майна, при підготовці і здійсненні правочинів щодо купівлі-продажу нерухомості, за умови, що сума такої операції дорівнює чи перевищує 400 000 гривень або дорівнює чи перевищує суму в іноземній валюті, еквівалентну 400 000 гривень.

3. Виконання обов'язків суб'єкта первинного фінансового моніторингу забезпечується суб'єктами господарювання, які здійснюють торгівлю за готівку дорогоцінними металами і дорогоцінним камінням та виробами з них, якщо сума фінансової операції дорівнює чи перевищує суму, визначену частиною першою статті 15 цього Закону, при проведенні операцій з предметами високої вартості (зокрема з дорогоцінними металами, дорогоцінним камінням, антикварними речами, предметами мистецтва тощо) або при організації торгівлі такими предметами, у тому числі аукціонної.

4. Виконання обов'язків суб'єкта первинного фінансового моніторингу забезпечується суб'єктами господарювання, які проводять лотереї та азартні ігри, у тому числі казино, електронним (віртуальним) казино, при здійсненні фінансових операцій, пов'язаних з прийняттям чи поверненням ставок або виплатою виграшів.

5. Виконання обов'язків суб'єкта первинного фінансового моніторингу забезпечується фізичними особами - підприємцями та юридичними особами, які проводять фінансові операції з товарами за готівку (виконують роботи, надають послуги), за умови, що сума такої фінансової операції дорівнює чи перевищує суму, визначену частиною першою статті 15 цього Закону, у випадках, передбачених статтями 6 і 8 цього Закону.

6. Нотаріуси як суб'єкти первинного фінансового моніторингу не повідомляють Спеціально уповноважений орган про свої підозри щодо фінансових операцій у разі, якщо відповідна інформація стала їм відома за обставин, що є предметом таємниці вчинюваних нотаріальних дій, крім випадків посвідчення договорів купівлі-продажу нерухомого майна, за умови, що сума такої операції дорівнює чи перевищує 400 000

гривень або дорівнює чи перевищує суму в іноземній валюті, еквівалентну 400 000 гривень.

7. Адвокати, особи, які надають юридичні послуги, аудиторі, аудиторські фірми, фізичні особи - підприємці, які надають послуги з бухгалтерського обліку, не повідомляють Спеціально уповноважений орган про свої підозри щодо фінансових операцій у разі, якщо відповідна інформація стала їм відома за обставин, що є предметом їх адвокатської таємниці та професійної таємниці, коли вони виконують свої обов'язки щодо захисту клієнта, представництва його інтересів у судових органах та у справах досудового врегулювання спорів.

8. Керівники та працівники, відповідальні за проведення фінансового моніторингу, спеціально визначених суб'єктів первинного фінансового моніторингу у разі порушення вимог цього Закону несуть відповідальність згідно із законом.

Стаття 9. Ідентифікація клієнтів, які проводять фінансові операції, та вивчення їх фінансової діяльності

1. Суб'єкт первинного фінансового моніторингу відповідно до законодавства зобов'язаний на підставі поданих офіційних документів або засвідчених в установленому порядку їх копій здійснювати ідентифікацію клієнтів, які проводять фінансові операції. Додаткові дані для вивчення клієнта також можуть бути одержані від клієнта, а також з інших джерел, якщо така інформація є публічною (відкритою).

2. Зазначені у частині першій цієї статті документи мають бути чинними на момент їх подання та включати всі необхідні дані для ідентифікації.

3. Ідентифікація та вивчення фінансової діяльності здійснюються у разі:

встановлення ділових відносин з клієнтами;

виникнення підозри в тому, що фінансова операція може бути пов'язана з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму;

проведення фінансової операції, що підлягає фінансовому моніторингу;

проведення разової фінансової операції без встановлення ділових відносин з клієнтами на суму, що дорівнює чи перевищує суму, визначену частиною першою статті 15 цього Закону.

4. Залежно від ризику проведення операцій з легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму ідентифікація клієнта здійснюється також у разі проведення ним фінансової операції на суму, визначену частиною першою статті 15 цього Закону, незалежно від того, проводиться така операція одноразово чи як кілька операцій, які можуть бути пов'язані між собою.

5. У разі виникнення сумнівів у достовірності чи повноті наданої інформації про клієнта суб'єкт первинного фінансового моніторингу зобов'язаний вжити заходів для перевірки та уточнення інформації стосовно ідентифікації такого клієнта (особи).

6. Особливості здійснення ідентифікації (спрощеної ідентифікації) та вивчення фінансової діяльності суб'єктами первинного фінансового моніторингу залежно від специфіки їх діяльності встановлюються органами, які відповідно до цього Закону виконують функції регулювання і нагляду за цими суб'єктами первинного фінансового моніторингу.

7. Суб'єкт первинного фінансового моніторингу має право витребувати, а державні органи зобов'язані протягом десяти робочих днів надати відповідно до законодавства інформацію стосовно ідентифікації клієнта. Зазначена інформація надається безоплатно. Перелік таких органів та порядок надання інформації визначаються Кабінетом Міністрів України.

8. Суб'єкт первинного фінансового моніторингу має право витребувати, а клієнт зобов'язаний надати інформацію стосовно ідентифікації його особи, змісту діяльності та фінансового стану, необхідну для виконання таким суб'єктом вимог законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму.

9. У разі ненадання клієнтом, з яким встановлені ділові відносини, необхідної інформації для ідентифікації та вивчення фінансової діяльності суб'єкт первинного фінансового моніторингу має право відмовити йому в проведенні подальших фінансових операцій.

10. Ідентифікація клієнта здійснюється до/або під час встановлення ділових відносин, укладення правочинів, але до проведення фінансової операції, відкриття рахунку.

11. З метою ідентифікації резидентів суб'єкти первинного фінансового моніторингу встановлюють:

1) для фізичної особи - прізвище, ім'я та по батькові, дату народження, серію і номер паспорта (або іншого документа, що посвідчує особу), дату видачі та орган, що його видав. Під час ідентифікації з'ясовують місце проживання або місце перебування фізичної особи, ідентифікаційний номер згідно з Державним реєстром фізичних осіб - платників податків та інших обов'язкових платежів або серію та номер паспорта, в якому проставлено відмітку органів державної податкової служби про відмову від одержання ідентифікаційного номера;

2) для фізичної особи - підприємця - прізвище, ім'я та по батькові, дату народження, серію і номер паспорта (або іншого документа, що посвідчує особу), дату видачі та орган, що його видав. Під час ідентифікації з'ясовують місце проживання або місце перебування фізичної особи - підприємця, реквізити свідоцтва про державну реєстрацію та орган, що його видав, реквізити банку, в якому відкрито рахунок, і номер банківського рахунку (за наявності);

3) для юридичної особи - повне найменування, місцезнаходження, реквізити свідоцтва про державну реєстрацію та орган, що його видав; з'ясовують відомості про органи управління та їх склад; дані, що ідентифікують осіб, які мають право розпоряджатися рахунками і майном; відомості про власників істотної участі в юридичній особі; відомості про контролерів юридичної особи; ідентифікаційний код згідно з Єдиним державним реєстром підприємств та організацій України; реквізити банку, в якому відкрито рахунок, і номер банківського рахунку.

12. З метою ідентифікації нерезидентів суб'єкти первинного фінансового моніторингу встановлюють:

1) для фізичної особи - прізвище, ім'я та по батькові (за наявності), дату народження, серію і номер паспорта (або іншого документа, що посвідчує особу), дату видачі та орган, що його видав, громадянство. Під час ідентифікації з'ясовують відомості про місце проживання або місце тимчасового перебування фізичної особи в Україні;

2) для юридичної особи - повне найменування, місцезнаходження та реквізити банку, в якому відкрито рахунок, номер банківського рахунку, з'ясовують відомості про органи управління та їх склад; дані, що ідентифікують осіб, які мають право розпоряджатися рахунками та майном; відомості про власників істотної участі в юридичній особі; відомості про контролерів юридичної особи. Суб'єкту первинного фінансового моніторингу надається також копія легалізованого витягу з торгового, банківського чи судового реєстру або нотаріально засвідчене реєстраційне посвідчення уповноваженого органу іноземної держави про реєстрацію відповідної юридичної особи.

13. Ідентифікація клієнта не є обов'язковою у разі:

проведення фінансової операції особами, які раніше були ідентифіковані;

укладення правочинів між банками, зареєстрованими в Україні.

14. Суб'єкт первинного фінансового моніторингу може здійснити спрощену ідентифікацію клієнта у разі:

встановлення ділових відносин або проведення фінансової операції, якщо клієнтом виступає орган державної влади, підприємство, що повністю перебуває у державній власності, міжнародна установа чи організація, в яких бере участь Україна відповідно до міжнародних договорів України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України;

проведення фінансової операції на організованому ринку цінних паперів.

15. У разі якщо клієнт (особа) діє як представник іншої особи чи в інтересах іншої особи, або якщо у суб'єкта первинного фінансового моніторингу виникає сумнів стосовно того, що особа виступає від власного імені або вигодоодержувачем є інша особа, суб'єкт первинного фінансового моніторингу зобов'язаний згідно з вимогами цієї статті та положеннями інших законів, що регулюють процедуру ідентифікації, ідентифікувати також особу, від імені або за дорученням чи в інтересах якої проводиться фінансова операція або яка є вигодоодержувачем.

16. У разі якщо особа діє як представник іншої особи, суб'єкт первинного фінансового моніторингу повинен перевірити також наявність у цієї особи відповідних повноважень.

Стаття 10. Відмова суб'єкта первинного фінансового моніторингу від проведення фінансової операції

1. Суб'єкт первинного фінансового моніторингу зобов'язаний відмовитися від встановлення ділових відносин або проведення фінансової операції у разі, якщо здійснення ідентифікації клієнта відповідно до вимог законодавства є неможливим, за винятком операцій щодо зарахування коштів, які надходять на рахунок такого клієнта. У такому разі суб'єкт первинного фінансового моніторингу зобов'язаний протягом одного робочого дня, але не пізніше наступного робочого дня з дня відмови повідомити Спеціально уповноважений орган про проведення таких операцій та осіб, які мають або мали намір їх провести.

Суб'єкт первинного фінансового моніторингу має право відмовитися від проведення фінансової операції у разі, якщо фінансова операція містить ознаки такої, що згідно з цим Законом підлягає фінансовому моніторингу, та повідомити про це Спеціально уповноважений орган протягом одного робочого дня, але не пізніше наступного робочого дня з дня відмови.

Стаття 11. Управління ризиками

1. Суб'єкт первинного фінансового моніторингу зобов'язаний здійснювати управління ризиками легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму з урахуванням результатів ідентифікації та вивчення фінансової діяльності клієнта, послуг, що надаються клієнту, аналізу операцій, проведених ним, та їх відповідності фінансовому стану і змісту діяльності клієнта.

2. Оцінювання ризиків суб'єктом первинного фінансового моніторингу здійснюється за відповідними критеріями, зокрема за типом клієнта, географічним розташуванням країни реєстрації клієнта або установи, через яку він здійснює передачу (отримання) активів, і видом товарів та послуг.

3. Для зменшення виявлених ризиків суб'єкт первинного фінансового моніторингу повинен вживати заходів, що зокрема включають: здійснення поглибленої ідентифікації клієнта та перевірку особи клієнта протягом певного періоду, включаючи його власників; додаткові вимоги до клієнта при відкритті рахунка чи встановленні відносин з ним; збільшення частоти проведення перевірок особи клієнта, включаючи його власників; збір інформації з метою формування уявлення про діяльність клієнта, природу та рівень операцій, що проводяться ним; посилений моніторинг операцій, що проводяться клієнтом.

Стаття 12. Подання інформації про фінансову операцію

1. Подання суб'єктом первинного фінансового моніторингу інформації про фінансову операцію, що відповідно до статті 15 цього Закону підлягає обов'язковому фінансовому моніторингу, здійснюється протягом трьох робочих днів з дня її реєстрації.

2. Рішення про подання або неподання Спеціально уповноваженому органу інформації про фінансову операцію, що підлягає внутрішньому фінансовому моніторингу, приймає відповідальний працівник суб'єкта первинного фінансового моніторингу (філії, іншого відокремленого підрозділу суб'єкта первинного фінансового моніторингу) відповідно до внутрішніх процедур, передбачених правилами внутрішнього фінансового моніторингу відповідно до статті 16 цього Закону. У разі прийняття рішення про подання Спеціально уповноваженому органу інформації про фінансову операцію така інформація подається не пізніше 10 робочих днів з дня її реєстрації.

3. Порядок реєстрації фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу, а також подання Спеціально уповноваженому органу інформації про фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу, інші фінансові операції, що можуть бути пов'язані з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму, встановлюється:

Національним банком України - для банків;

Кабінетом Міністрів України - для інших суб'єктів первинного фінансового моніторингу.

4. Подання інформації суб'єктом первинного фінансового моніторингу Спеціально уповноваженому органу в установленому порядку не є порушенням професійної таємниці, таємниці страхування, банківської або комерційної таємниці.

5. Суб'єкт первинного фінансового моніторингу, його посадові особи та інші працівники не несуть дисциплінарної, адміністративної, цивільно-правової та кримінальної відповідальності за подання Спеціально уповноваженому органу інформації про фінансову операцію, якщо вони діяли в межах цього Закону, навіть якщо такими діями завдано шкоди юридичним або фізичним особам, та за інші дії, пов'язані з виконанням цього Закону.

6. Працівникам суб'єкта первинного фінансового моніторингу, які подали Спеціально уповноваженому органу інформацію про фінансову операцію, забороняється повідомляти про це осіб, які брали (беруть) участь у її проведенні, та будь-яких третіх осіб.

7. Працівникам суб'єкта первинного фінансового моніторингу, які одержали запит Спеціально уповноваженого органу та/або надали відповідь на такий запит цьому органу, забороняється інформувати про це осіб, які брали (беруть) участь у фінансових операціях, визначених у запиті або відповіді, а також будь-яких третіх осіб.

8. У разі якщо суб'єкт первинного фінансового моніторингу, який проводить фінансові операції, має достатні підстави підозрювати, що такі фінансові операції пов'язані, стосуються або призначені для фінансування терористичної діяльності, терористичних актів чи терористичних організацій та організацій або осіб, до яких застосовані міжнародні санкції, він зобов'язаний невідкладно повідомити в день виникнення підозр про такі фінансові операції Спеціально уповноважений орган та правоохоронні органи, визначені законом.

9. Органи державної влади, що провадять діяльність у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму, у разі виявлення під час виконання своїх функцій фінансових операцій, стосовно яких є підозра, що вони пов'язані з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму або пов'язані з особами, стосовно яких застосовані міжнародні санкції, зобов'язані повідомити Спеціально уповноважений орган про такі операції. Порядок та вимоги щодо надання інформації у таких випадках встановлюються Кабінетом Міністрів України.

10. Органи державної влади зобов'язані надавати Спеціально уповноваженому органу інформацію (копії документів), необхідну для виконання покладених на нього завдань, у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

Неправомірною відмовою в наданні такої інформації (копій документів), несвочасне або неповне її надання тягнуть за собою відповідальність посадових осіб органів державної влади відповідно до закону.

11. Спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади в галузі митної справи подає інформацію про виявлені факти незаконного переміщення через митний кордон України готівки, обігових грошово-кредитних документів, дорогоцінних металів, дорогоцінного каміння та виробів з них, а також культурних цінностей на суму, що дорівнює чи перевищує суму, визначену частиною першою статті 15 цього Закону.

12. Інформація, що надається згідно з вимогами цього Закону, є такою, що має обмежений доступ. Обмін зазначеною інформацією, її розкриття та захист суб'єктами первинного фінансового моніторингу, органами виконавчої влади та Національним банком України, які відповідно до закону здійснюють регулювання та нагляд за діяльністю суб'єктів первинного фінансового моніторингу, здійснюються відповідно до закону.

13. Спеціально уповноважений орган забезпечує захист та зберігання інформації, одержаної згідно з вимогами цього Закону. Спеціально уповноваженому органу заборонено розкривати та/або передавати будь-кому одержану від суб'єктів первинного фінансового моніторингу інформацію, крім випадків, передбачених статтями 18, 20 і 22 цього Закону. Інформація, що зберігається у Спеціально уповноваженому органі та одержана від суб'єктів первинного фінансового моніторингу, має обмежений доступ. У разі надходження запиту щодо такої інформації Спеціально уповноважений орган повертає відповідній заінтересованій особі такий запит без розгляду, за винятком випадку, якщо запит надійшов у рамках перевірки раніше направлених йому узагальнених матеріалів. У разі наявності у Спеціально уповноваженого органу додаткової інформації, що стосується раніше направлених правоохоронним органам узагальнених матеріалів, Спеціально уповноважений орган може формувати та подавати відповідному правоохоронному органу додаткові узагальнені матеріали.

Розголошення у будь-який спосіб працівниками Спеціально уповноваженого органу інформації, одержаної від суб'єктів первинного фінансового моніторингу згідно з вимогами цього Закону, тягне за собою відповідальність відповідно до закону.

14. Надання органами державної влади Спеціально уповноваженому органу інформації про фінансові операції, які можуть бути пов'язані з

легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму, не є порушенням банківської або комерційної таємниці.

Посадові особи та інші працівники органів державної влади не несуть дисциплінарної, адміністративної, цивільно-правової та кримінальної відповідальності за подання Спеціально уповноваженому органу інформації про фінансові операції, які можуть бути пов'язані з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму.

15. Суб'єкти господарювання, підприємства, установи, організації незалежно від форми власності, що не є суб'єктами первинного фінансового моніторингу, відповідно до пункту 2 частини першої статті 20 цього Закону зобов'язані надавати на запит Спеціально уповноваженого органу інформацію, пов'язану з аналізом фінансових операцій, що стали об'єктом фінансового моніторингу, довідки та копії документів (у тому числі тих, що становлять банківську або комерційну таємницю), необхідні для виконання цим органом покладених на нього завдань у сфері боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму.

Інформація, що надається згідно з вимогами частини п'ятнадцятої цієї статті, є такою, що має обмежений доступ. Обмін зазначеною інформацією, її розкриття та захист здійснюються відповідно до закону.

Обсяг та порядок подання такої інформації (крім інформації щодо конкретних фізичних осіб) визначаються Кабінетом Міністрів України.

Посадові особи та інші працівники суб'єктів господарювання, підприємств, установ, організацій та органів державної влади не несуть дисциплінарної, адміністративної, цивільно-правової та кримінальної відповідальності за надання Спеціально уповноваженому органу інформації згідно з вимогами цього Закону.

Особи, винні у порушенні вимог цього Закону, несуть відповідальність згідно із законом.

16. Розвідувальним органам України заборонено передавати будь-кому інформацію, одержану від Спеціально уповноваженого органу у вигляді узагальнених матеріалів та додаткових узагальнених матеріалів, за винятком випадків передачі її до правоохоронних органів для прийняття рішення відповідно до [Кримінально-процесуального кодексу України](#).

Розвідувальні органи України зобов'язані повідомляти Спеціально уповноважений орган про хід опрацювання та життя відповідних заходів за результатами розгляду одержаних узагальнених матеріалів та додаткових узагальнених матеріалів.

[Стаття 13.](#) Взяття на облік інформації про фінансову операцію, що підлягає фінансовому моніторингу

1. Інформація про фінансову операцію, що підлягає фінансовому моніторингу, отримана Спеціально уповноваженим органом, обліковується цим органом. Порядок взяття на облік інформації про фінансову операцію, що підлягає фінансовому моніторингу, встановлюється Кабінетом Міністрів України.

[Стаття 14.](#) Повноваження суб'єктів державного фінансового моніторингу

1. Державне регулювання і нагляд у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму здійснюються щодо:

- 1) банків, платіжних організацій та членів платіжних систем, що є банківськими установами, - Національним банком України;
- 2) фондових бірж, компаній з управління активами та інших професійних учасників ринку цінних паперів (крім банків) - Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку;
- 3) страховиків (перестраховиків), ломбардів та інших фінансових установ, а також юридичних осіб, що відповідно до законодавства надають фінансові послуги (крім фінансових установ та інших юридичних осіб, щодо яких державне регулювання і нагляд у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму здійснюються іншими суб'єктами державного фінансового моніторингу), платіжних організацій та членів платіжних систем, що є небанківськими установами, - Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України;
- 4) суб'єктів господарювання, які проводять лотереї або будь-які інші азартні ігри, суб'єктів господарювання, які здійснюють торгівлю дорогоцінними металами і дорогоцінним камінням та виробами з них, аудиторів, аудиторських фірм, фізичних осіб - підприємців, які надають послуги з бухгалтерського обліку, Державного казначейства України, Головного контрольно-ревізійного управління України - Міністерством фінансів України;
- 5) нотаріусів, адвокатів та інших осіб, які надають юридичні послуги, - Міністерством юстиції України;
- 6) операторів поштового зв'язку (в частині здійснення ними переказу грошей) - Міністерством транспорту та зв'язку України;
- 7) товарних та інших бірж, що проводять фінансові операції з товарами, - Міністерством економіки України;
- 8) інших суб'єктів первинного фінансового моніторингу, для яких цим Законом не визначено органи державної влади, що здійснюють регулювання та нагляд за їх діяльністю, - Спеціально уповноваженим органом.

2. Зазначені у частині першій цієї статті суб'єкти державного фінансового моніторингу зобов'язані:

- 1) здійснювати нагляд у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму за діяльністю відповідних суб'єктів первинного фінансового моніторингу, зокрема шляхом проведення планових та позапланових перевірок, у тому числі виїзних;
- 2) забезпечувати надання методологічної, методичної та іншої допомоги суб'єктам первинного фінансового моніторингу у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму;
- 3) здійснювати регулювання та нагляд з урахуванням політики, процедур та систем контролю, оцінки ризиків у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму з метою визначення відповідності заходів, що здійснюються суб'єктами первинного фінансового моніторингу, та зменшення ризиків під час діяльності таких суб'єктів у цій сфері;
- 4) вимагати від суб'єктів первинного фінансового моніторингу виконання вимог законодавства, що регулює відносини у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму, а в разі виявлення порушень вимог законодавства вживати заходів, передбачених законом;
- 5) проводити перевірку організації професійної підготовки працівників та керівників підрозділів, відповідальних за проведення фінансового моніторингу;
- 6) інформувати Спеціально уповноважений орган з метою виконання покладених на нього завдань про виявлені порушення законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму суб'єктами первинного фінансового моніторингу та заходи, вжиті для їх усунення;
- 7) щорічно, але не пізніше січня наступного року, надавати Спеціально уповноваженому органу узагальнену інформацію про дотримання суб'єктами первинного фінансового моніторингу, за якими вони здійснюють функції регулювання і нагляду, вимог законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму, у тому числі про виявлені порушення та заходи, вжиті для їх усунення;
- 8) забезпечувати зберігання інформації, що надійшла від суб'єктів первинного та державного фінансового моніторингу і правоохоронних органів;
- 9) погоджувати із Спеціально уповноваженим органом проекти будь-яких нормативно-правових актів з питань, пов'язаних з виконанням вимог цього Закону;
- 10) подавати Спеціально уповноваженому органу інформацію, зокрема документи, необхідні для виконання покладених на нього завдань (за винятком інформації про особисте життя громадян), у порядку, визначеному законодавством;
- 11) вживати відповідно до законодавства заходів щодо перевірки бездоганної ділової репутації осіб, які здійснюють управління та контроль суб'єктів первинного фінансового моніторингу;

12) вживати відповідно до законодавства заходів для недопущення до управління суб'єктами первинного фінансового моніторингу, прямої чи опосередкованої істотної участі у таких суб'єктах осіб, які мають не погашену або не зняту в установленому законом порядку судимість за корисливі злочини або тероризм;

13) у випадках, установлених законодавством, вживати заходів для недопущення формування статутних фондів відповідних суб'єктів первинного фінансового моніторингу за рахунок коштів, джерела походження яких неможливо підтвердити;

14) використовувати інформацію Спеціально уповноваженого органу щодо ознак порушення суб'єктами первинного фінансового моніторингу вимог законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму для встановлення наявності відповідних порушень.

Положення пунктів 6, 7, 9, 10 і 14 частини другої цієї статті поширюються на суб'єктів державного фінансового моніторингу, за винятком Спеціально уповноваженого органу.

3. Суб'єкти державного фінансового моніторингу мають право одержувати від суб'єктів первинного фінансового моніторингу інформацію, необхідну для виконання ними функцій з регулювання і нагляду за такими суб'єктами в межах цього Закону.

4. Суб'єкти державного фінансового моніторингу (за винятком Спеціально уповноваженого органу) та інші державні органи забезпечують відповідно до законодавства доступ Спеціально уповноваженого органу до своїх інформаційних ресурсів для створення та забезпечення функціонування єдиної державної інформаційної системи у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму.

5. Суб'єкти державного фінансового моніторингу визначають і розробляють процедуру застосування відповідних запобіжних заходів щодо країн, які не виконують або неналежним чином виконують рекомендації міжнародних, міжурядових організацій, задіяних у сфері боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму: посилає увагу під час погодження створення в таких країнах філій, представництв чи дочірніх підприємств суб'єктів первинного фінансового моніторингу; попередження суб'єктів первинного фінансового моніторингу не фінансового сектору про те, що операції з фізичними або юридичними особами у відповідній країні можуть мати ризик відмивання коштів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму; обмеження ділових відносин або фінансових операцій з відповідною країною або особами в такій країні.

Розділ III

ФІНАНСОВІ ОПЕРАЦІЇ, ЩО ПІДЛЯГАЮТЬ ОБОВ'ЯЗКОВОМУ ТА ВНУТРІШНЬОМУ ФІНАНСОВОМУ МОНІТОРИНГУ

Стаття 15. Фінансові операції, що підлягають обов'язковому фінансовому моніторингу

1. Фінансова операція підлягає обов'язковому фінансовому моніторингу у разі, якщо сума, на яку вона проводиться, дорівнює чи перевищує 150 000 гривень (для суб'єктів господарювання, які проводять азартні ігри, - 13 000 гривень) або дорівнює чи перевищує суму в іноземній валюті, еквівалентній 150 000 гривень (для суб'єктів господарювання, які проводять азартні ігри, - 13 000 гривень), та має одну або більше таких ознак:

1) переказ грошових коштів на анонімний (номерний) рахунок за кордон і надходження грошових коштів з анонімного (номерного) рахунку з-за кордону, а також переказ коштів на рахунок, відкритий у фінансовій установі в країні, що віднесена Кабінетом Міністрів України до переліку офшорних зон;

2) купівля-продаж чеків, дорожніх чеків або інших подібних платіжних засобів за готівку;

3) зарахування або переказ коштів, надання або отримання кредиту (позики), проведення інших фінансових операцій у разі, якщо хоча б одна із сторін - учасників фінансової операції є фізичною або юридичною особою, що має відповідну реєстрацію, місце проживання чи місцезнаходження в країні (на території), що не виконують чи неналежним чином виконують рекомендації міжнародних, міжурядових організацій, що здійснюють діяльність у сфері боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму, або однією із сторін є особа, яка має рахунок у банку, зареєстрованому у вищезазначеній країні (території). Перелік таких країн (територій) визначається відповідно до порядку, встановленого Кабінетом Міністрів України, на основі висновків міжнародних, міжурядових організацій, діяльність яких спрямована на протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму, і підлягає опублікуванню;

4) зарахування на рахунок коштів у готівковій формі з їх подальшим переказом того самого або наступного операційного дня іншій особі;

5) зарахування коштів на поточний рахунок юридичної або фізичної особи - підприємця чи списання коштів з поточного рахунку юридичної або фізичної особи - підприємця, період діяльності якої не перевищує трьох місяців з дня реєстрації, або зарахування коштів на поточний рахунок чи списання готівки з поточного рахунку юридичної або фізичної особи - підприємця у разі, якщо операції на зазначеному рахунку не здійснювалися з дня його відкриття;

6) переказ особою коштів за кордон за відсутності зовнішньоекономічного договору (контракту);

7) обмін банкнот, особливо іноземної валюти, на банкноти іншого номіналу;

8) проведення фінансових операцій з цінними паперами на пред'явника, не депонованими в депозитарних установах;

9) проведення фінансових операцій з векселями з бланковим індосаментом або індосаментом на пред'явника;

10) здійснення розрахунку за фінансовою операцією у готівковій формі;

11) проведення фінансових операцій за правочинами, форма розрахунків за якими не визначена;

12) одержання (сплата, переказ) страхового (перестрахового) платежу (страхового внеску, страхової премії);

13) проведення страхової виплати або страхового відшкодування;

14) виплата (передача) особі виграшу в лотерею, придбання фішок, жетонів, внесення в інший спосіб плати за право участі в азартній грі, виплата (передача) виграшу суб'єктом господарювання, який проводить азартні ігри;

15) здійснення розрахунків за зовнішньоекономічним контрактом, що не передбачає фактичного постачання на митну територію України товарів, робіт і послуг;

16) надання кредитних коштів особі, яка є членом небанківської кредитної установи, в один і той самий день декілька разів, за умови, що загальна сума фінансових операцій дорівнює чи перевищує суму, визначену частиною першою цієї статті.

Інформація про фінансові операції подається відповідно до пунктів 10, 11, 16 частини першої цієї статті Спеціально уповноваженому органу всіма суб'єктами первинного фінансового моніторингу, крім банків.

Стаття 16. Фінансові операції, що підлягають внутрішньому фінансовому моніторингу

1. Фінансова операція підлягає внутрішньому фінансовому моніторингу, якщо вона має одну або більше ознак, визначених цією статтею, або містить інші ризики:

1) заплутаний або незвичний характер фінансової операції чи сукупності пов'язаних між собою фінансових операцій, що не мають очевидного економічного сенсу або очевидної законної мети;

2) невідповідність фінансової операції характеру та змісту діяльності клієнта;

3) виявлення фактів неодноразового проведення фінансових операцій, характер яких дає підстави вважати, що метою їх здійснення є уникнення процедур обов'язкового фінансового моніторингу або ідентифікації, передбачених цим Законом (зокрема дві чи більше фінансові операції, що проводяться клієнтом протягом одного робочого дня з однією особою та можуть бути пов'язані між собою, за умови, що їх загальна сума дорівнює чи перевищує суму, визначену частиною першою статті 15 цього Закону).

2. У разі якщо у суб'єкта первинного фінансового моніторингу виникають підстави вважати, що фінансова операція пов'язана з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму, внутрішній фінансовий моніторинг проводиться також

щодо інших фінансових операцій, в уточненні яких виникла необхідність.

3. Внутрішньому фінансовому моніторингу підлягають операції відповідно до типологій міжнародних організацій, що здійснюють діяльність у сфері протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму.

Стаття 17. Зупинення фінансових операцій, щодо яких є мотивована підозра, що вони пов'язані з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму, чи щодо яких застосовані міжнародні санкції

1. Суб'єкт первинного фінансового моніторингу має право зупинити проведення фінансової операції у разі, якщо така операція містить ознаки, передбачені статтями 15 і 16 цього Закону, та зобов'язаний зупинити проведення фінансової операції, якщо її учасником або вигодоодержувачем за нею є особа, яку включено до переліку осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності або щодо яких застосовано міжнародні санкції, і в той самий день повідомити про це Спеціально уповноважений орган. Таке зупинення фінансових операцій здійснюється на строк до двох робочих днів.

2. Спеціально уповноважений орган може прийняти рішення про подальше зупинення такої фінансової операції відповідно до частини першої цієї статті на строк до п'яти робочих днів, про що зобов'язаний невідкладно повідомити суб'єкта первинного фінансового моніторингу, а також правоохоронні органи, уповноважені приймати рішення відповідно до кримінально-процесуального законодавства. У разі неприйняття Спеціально уповноваженим органом відповідного рішення протягом строку, передбаченого частиною першою цієї статті, суб'єкт первинного фінансового моніторингу поновлює проведення фінансової операції.

3. Спеціально уповноважений орган може прийняти рішення про зупинення видаткових операцій за рахунками клієнтів (осіб) у разі, якщо такі операції містять ознаки, передбачені статтями 15, 16 цього Закону на строк до п'яти робочих днів, про що зобов'язаний невідкладно повідомити суб'єкта первинного фінансового моніторингу, а також правоохоронні органи, уповноважені приймати рішення відповідно до кримінально-процесуального законодавства.

4. У разі такого зупинення видаткових фінансових операцій прибуткові фінансові операції не зупиняються. При цьому суб'єкт первинного фінансового моніторингу в той самий день зобов'язаний повідомити про проведення таких операцій Спеціально уповноважений орган.

5. У разі прийняття рішення відповідно до частин другої і третьої цієї статті Спеціально уповноважений орган проводить аналітичну роботу, збирає необхідну додаткову інформацію, обробляє, перевіряє та аналізує її. У разі підтвердження мотивованої підозри Спеціально уповноважений орган готує і подає відповідні узагальнені матеріали протягом строку зупинення такої операції до правоохоронних органів, уповноважених приймати рішення відповідно до кримінально-процесуального законодавства.

У такому разі строк зупинення фінансової операції продовжується на сім робочих днів з дня подання відповідних узагальнених матеріалів, за умови що загальний строк такого зупинення не перевищуватиме 14 робочих днів.

Спеціально уповноважений орган інформує в день подання узагальнених матеріалів відповідного суб'єкта первинного фінансового моніторингу про день закінчення строку зупинення фінансової операції.

У разі якщо за результатами перевірки ознаки легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму не підтверджуються, Спеціально уповноважений орган зобов'язаний невідкладно скасувати своє рішення про зупинення видаткових операцій та повідомити про це суб'єкта первинного фінансового моніторингу.

6. Порядок зупинення та поновлення проведення фінансових операцій визначається суб'єктами державного фінансового моніторингу, які здійснюють регулювання і нагляд за діяльністю суб'єктів первинного фінансового моніторингу в межах їх повноважень. Строки зупинення фінансових операцій суб'єктами первинного фінансового моніторингу та Спеціально уповноваженим органом, зазначені у частинах першій-четвертій цієї статті, є остаточними та продовженню не підлягають.

7. Порядок формування переліку осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності або стосовно яких застосовано міжнародні санкції, визначається Кабінетом Міністрів України. Підставою для внесення юридичної чи фізичної особи до зазначеного переліку є:

1) вирок суду, що набрав законної сили, про визнання фізичної особи винною у вчиненні злочинів, передбачених статтями [258](#), [258-1](#), [258-2](#), [258-3](#), [258-4](#) та [258-5 Кримінального кодексу України](#);

2) відомості, що формуються міжнародними організаціями або уповноваженими ними органами про організації, юридичних та фізичних осіб, які пов'язані з терористичними організаціями або терористами, а також про осіб, стосовно яких застосовано міжнародні санкції;

3) вироки (рішення) судів, рішення інших компетентних органів іноземних держав стосовно організацій, юридичних або фізичних осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності, які визнаються Україною відповідно до міжнародних договорів України.

8. Перелік осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності або стосовно яких застосовано міжнародні санкції, доводиться до відома суб'єктів первинного фінансового моніторингу Спеціально уповноваженим органом у порядку, погодженому з іншими суб'єктами державного фінансового моніторингу.

9. Порядок доступу до активів, що пов'язані з фінансуванням тероризму та стосуються фінансових операцій, зупинених відповідно до рішення, прийнятого на підставі резолюцій Ради безпеки ООН, встановлюється законом. Такий доступ здійснюється для покриття основних або надзвичайних витрат.

10. Зупинення фінансових операцій відповідно до частини першої цієї статті та частини п'ятої статті 22 цього Закону не є підставою для виникнення цивільно-правової відповідальності суб'єкта первинного фінансового моніторингу та його посадових осіб за порушення умов відповідних правочинів.

11. Порядок виключення з переліку осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності або стосовно яких застосовано міжнародні санкції, визначається Кабінетом Міністрів України. Підставою для виключення юридичної чи фізичної особи із зазначеного переліку є:

1) погашення або зняття судимості з фізичної особи, засудженої вироком суду, що набрав законної сили, про визнання цієї особи винною у вчиненні злочинів, передбачених статтями [258](#), [258-1](#), [258-2](#), [258-3](#), [258-4](#) та [258-5 Кримінального кодексу України](#);

2) виключення особи з відомостей, що формуються міжнародними організаціями або уповноваженими ними органами про організації, юридичних та фізичних осіб, пов'язаних з терористичними організаціями або терористами, а також про осіб, стосовно яких застосовано міжнародні санкції;

3) погашення або зняття судимості з фізичної особи, засудженої вироком (рішенням) судів, рішенням інших компетентних органів іноземних держав стосовно організацій, юридичних або фізичних осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності, які визнаються Україною відповідно до міжнародних договорів України;

4) наявність документально підтверджених даних про смерть особи, включеної до переліку відповідно до частини сьомої цієї статті.

12. Розгляд запитів щодо виключення з переліку осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності або стосовно яких застосовано міжнародні санкції, здійснюється в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Розділ IV

ЗАВДАННЯ, ФУНКЦІЇ ТА ПРАВА СПЕЦІАЛЬНО УПОВНОВАЖЕНОГО ОРГАНУ

Стаття 18. Завдання та функції Спеціально уповноваженого органу

1. Завданнями Спеціально уповноваженого органу є:

1) збирання, оброблення та аналіз інформації про фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу, інші фінансові операції або інформація, що може бути пов'язана з підозрою у легалізації (відмиванні) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванні тероризму. Спеціально уповноважений орган встановлює принципи опрацювання одержаної від суб'єктів первинного фінансового моніторингу інформації про операції, що підлягають фінансовому моніторингу, та критерії аналізу таких операцій;

2) забезпечення реалізації державної політики у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним

шляхом, або фінансуванню тероризму;

3) створення та забезпечення функціонування єдиної державної інформаційної системи у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму;

4) налагодження співпраці, взаємодії та інформаційного обміну з державними органами, компетентними органами іноземних держав та міжнародними організаціями в зазначеній сфері;

5) забезпечення представництва України в установленому порядку в міжнародних організаціях з питань запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму.

2. Спеціально уповноважений орган відповідно до покладених на нього завдань:

1) вносить пропозиції щодо розроблення законодавчих актів, бере участь в установленому порядку у підготовці інших нормативно-правових актів з питань запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму;

2) подає запити до органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, суб'єктів господарювання щодо одержання інформації (у тому числі копій документів), необхідної для виконання покладених на нього завдань;

3) співпрацює з органами виконавчої влади, іншими державними органами, задіяними в системі запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму;

4) у разі наявності достатніх підстав вважати, що фінансова операція або сукупність пов'язаних між собою фінансових операцій можуть бути пов'язані з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму, подає до правоохоронних органів, уповноважених приймати рішення згідно з кримінально-процесуальним законодавством, а також розвідувальних органів України для здійснення оперативного-розшукової діяльності відповідні узагальнені матеріали, додаткові узагальнені матеріали та одержує від них інформацію про хід їх розгляду;

5) у разі наявності достатніх підстав підозрювати, що фінансова операція або клієнт пов'язані із вчиненням діяння, визначеного [Кримінальним кодексом України](#), що не стосується легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму, подає інформацію до відповідного правоохоронного або розвідувального органу України у вигляді узагальнених матеріалів;

6) бере участь у міжнародному співробітництві з питань запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму;

7) проводить аналіз методів та фінансових схем легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму;

8) проводить узагальнення стану здійснення державними органами заходів щодо протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму в державі;

9) погоджує проекти нормативно-правових актів суб'єктів державного фінансового моніторингу з питань запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму, а також погоджує із суб'єктами державного фінансового моніторингу проекти своїх нормативно-правових актів щодо виконання відповідними суб'єктами первинного фінансового моніторингу законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму;

10) проводить аналіз ефективності заходів, функціонування системи фінансового моніторингу в державі на підставі інформації, наданої органами державної влади;

11) отримує від суб'єктів первинного фінансового моніторингу (крім спеціально визначених) інформацію щодо відстеження (моніторингу) фінансових операцій клієнтів, операції яких стали об'єктом фінансового моніторингу;

12) забезпечує виконання завдань, передбачених статтею 14 цього Закону (за винятком пунктів 6, 7, 9, 10 і 14 частини другої статті 14 цього Закону);

13) сприяє виявленню у фінансових операціях ознак використання доходів, одержаних злочинним шляхом;

14) вимагає від суб'єктів первинного фінансового моніторингу дотримання вимог законодавства, що регулює відносини у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму, і в разі виявлення порушень законодавства вживає заходів, передбачених законами, а також повідомляє про це орган, що здійснює нагляд за таким суб'єктом первинного фінансового моніторингу;

15) забезпечує здійснення державної політики у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму і забезпечує координацію діяльності державних органів у цій сфері;

16) забезпечує відповідно до закону організацію та координацію роботи з перепідготовки та підвищення кваліфікації спеціалістів органів державної влади з питань фінансового моніторингу та працівників суб'єктів первинного фінансового моніторингу, відповідальних за проведення фінансового моніторингу, щодо боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму на базі відповідного навчального закладу, віднесеного до сфери управління Спеціально уповноваженого органу;

17) надає відповідно до законодавства суб'єктам державного фінансового моніторингу інформацію для підвищення ефективності здійснення нагляду за додержанням суб'єктами первинного фінансового моніторингу вимог законодавства з питань запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму (обсяг та порядок надання такої інформації визначаються спільними нормативно-правовими актами Спеціально уповноваженого органу та відповідних суб'єктів державного фінансового моніторингу);

18) повідомляє суб'єкта первинного фінансового моніторингу після надходження відповідної інформації від правоохоронних органів, уповноважених приймати рішення відповідно до кримінально-процесуального законодавства, про факт порушення кримінальної справи (або про факт закриття кримінальної справи в ході досудового слідства) за повідомленнями такого суб'єкта, що надійшло до Спеціально уповноваженого органу відповідно до вимог статей 15, 16 цього Закону, а також надає йому інформацію про прийняті судами рішення за такими кримінальними справами з одночасним повідомленням відповідного суб'єкта державного фінансового моніторингу. Порядок такого повідомлення та інформування суб'єкта первинного фінансового моніторингу і суб'єкта державного фінансового моніторингу встановлюється Спеціально уповноваженим органом;

19) надає роз'яснення щодо застосування прийнятих Спеціально уповноваженим органом нормативно-правових актів з питань запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму;

20) бере участь за дорученням Кабінету Міністрів України у підготовці відповідних міжнародних договорів України;

21) визначає та затверджує за погодженням із суб'єктами державного фінансового моніторингу критерії ризиків;

22) виконує інші функції, що випливають з покладених на нього завдань, та здійснює інші повноваження відповідно до закону.

3. Спеціально уповноважений орган для здійснення своїх повноважень має право утворювати, реорганізовувати та ліквідувати структурні підрозділи в Автономній Республіці Крим, областях та відповідні навчальні заклади.

4. Спеціально уповноважений орган у межах цього Закону забезпечує ведення обліку:

1) інформації про фінансові операції, що стали об'єктом фінансового моніторингу;

2) узагальнених матеріалів та додаткових узагальнених матеріалів, наданих правоохоронним органам, а також прийнятих за результатами їх розгляду правоохоронними органами процесуальних рішень;

3) інформації про результати досудового слідства та постановлені судові рішення у справах, у розслідуванні яких використовувалися (використовуються) надані узагальнені матеріали;

4) інформації про конфісковані активи та активи, на які накладено арешт, у справах, у розслідуванні яких використовувалися (використовуються) надані узагальнені матеріали;

5) надісланих і виконаних міжнародних запитів про співробітництво у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів,

одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму.

Стаття 19. Політична незалежність Спеціально уповноваженого органу

1. Керівник Спеціально уповноваженого органу призначається і звільняється з посади в установленому законодавством порядку.
2. Використання Спеціально уповноваженого органу в партійних, групових чи особистих інтересах не допускається.
3. Діяльність партій, рухів та інших громадських об'єднань, що мають політичні цілі, у Спеціально уповноваженому органі забороняється.
4. На період служби чи роботи за трудовим договором членство посадових і службових осіб Спеціально уповноваженого органу в партіях, рухах та інших громадських об'єднаннях зупиняється.

Керівник Спеціально уповноваженого органу не може бути членом політичної партії.

5. Як виняток дозволяється членство працівників, які уклали трудовий договір із Спеціально уповноваженим органом, у професійних спілках.

Стаття 20. Права Спеціально уповноваженого органу

1. Спеціально уповноважений орган має право:

- 1) залучати до розгляду питань, що належать до його компетенції, спеціалістів центральних і місцевих органів виконавчої влади, підприємств, установ та організацій (за погодженням з їх керівниками);
- 2) одержувати безоплатно в установленому законодавством порядку від органів виконавчої влади, правоохоронних органів, Національного банку України, органів місцевого самоврядування, суб'єктів господарювання, підприємств, установ та організацій інформацію (довідки, копії документів), у тому числі таку інформацію, що становить банківську або комерційну таємницю, необхідну для виконання покладених на нього завдань;
- 3) отримувати від суб'єкта первинного фінансового моніторингу (крім спеціально визначеного) у разі необхідності, що ґрунтується на результатах проведеного аналізу, відомості щодо відстеження (моніторингу) обігу активів, що можуть бути пов'язані з легалізацією (відмиванням) доходів або фінансуванням тероризму;
- 4) здійснювати в установленому законодавством порядку доступ, у тому числі автоматизований, до баз даних суб'єктів державного фінансового моніторингу та інших органів державної влади;
- 5) одержувати від суб'єктів первинного фінансового моніторингу на запит інформацію (довідки, копії документів), у тому числі таку інформацію, що містить банківську або комерційну таємницю, про фінансові операції, що стали об'єктом фінансового моніторингу, та пов'язані з ними операції. У разі якщо учасником таких фінансових операцій є нерезидент, Спеціально уповноважений орган має право витребувати у суб'єкта первинного фінансового моніторингу всю наявну інформацію про цю особу. Щодо учасника такої фінансової операції - резидента Спеціально уповноважений орган має право витребувати у суб'єкта первинного фінансового моніторингу копії паспорта цієї особи, картки із зразками підписів та довіреності, на підставі якої цей учасник брав участь у проведенні фінансової операції, що стала об'єктом фінансового моніторингу, а також іншу наявну інформацію (копії документів), необхідну для виконання покладених на Спеціально уповноважений орган завдань;
- 6) приймати нормативно-правові акти, необхідні для виконання завдань та функцій, передбачених статтею 18 цього Закону;
- 7) одержувати від правоохоронних та розвідувальних органів України, до яких згідно з цим Законом подано узагальнені матеріали від Спеціально уповноваженого органу, інформацію про хід опрацювання та вжиття відповідних заходів на підставі одержаних матеріалів в установленому законодавством порядку;
- 8) здійснювати організацію та координацію роботи з перепідготовки та підвищення кваліфікації спеціалістів органів державної влади з питань фінансового моніторингу та за погодженням із відповідними суб'єктами державного фінансового моніторингу - працівників суб'єктів первинного фінансового моніторингу, відповідальних за проведення фінансового моніторингу, у сфері боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму;
- 9) укладати міжнародні договори міжвідомчого характеру з відповідними органами інших держав з питань співробітництва в установленому законом порядку;
- 10) приймати рішення про зупинення видаткових операцій за рахунками осіб на строк, установлений цим Законом;
- 11) продовжувати строк зупинення фінансових операцій у випадках, встановлених цим Законом;
- 12) брати участь за погодженням з відповідними суб'єктами державного фінансового моніторингу у підготовці та/або проведенні перевірок суб'єктів первинного фінансового моніторингу (крім банків) у сфері додержання законодавства з питань запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму;
- 13) інформувати суб'єктів державного фінансового моніторингу про порушення суб'єктами первинного фінансового моніторингу вимог цього Закону;
- 14) надавати суб'єктам державного фінансового моніторингу статистичну інформацію відповідно до законодавства в межах, визначених частиною четвертою статті 18 цього Закону.

Розділ V

МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО У СФЕРІ ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЇ ЛЕГАЛІЗАЦІЇ (ВІДМИВАННЮ) ДОХОДІВ, ОДЕРЖАНИХ ЗЛОЧИННИМ ШЛЯХОМ, АБО ФІНАНСУВАННЮ ТЕРОРИЗМУ

Стаття 21. Загальні засади міжнародного співробітництва у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму

1. Міжнародне співробітництво у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму здійснюється суб'єктами державного фінансового моніторингу за принципом взаємності відповідно до цього Закону, міжнародних договорів України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, інших нормативно-правових актів з урахуванням рекомендацій та стандартів Групи з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей (FATF), Спеціального експертного комітету Ради Європи з питань оцінки заходів протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму (MONEYVAL), Європейського Союзу, Світового банку, Міжнародного валютного фонду, Егмонтської групи підрозділів фінансових розвідок, Організації Об'єднаних Націй.

Стаття 22. Повноваження державних органів щодо забезпечення міжнародного співробітництва у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму

1. Спеціально уповноважений орган відповідно до міжнародних договорів України за принципом взаємності чи з власної ініціативи здійснює міжнародне співробітництво з відповідними органами іноземних держав у частині обміну досвідом та інформацією, пов'язаною із запобіганням та протидією легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму.
2. Надання Спеціально уповноваженим органом відповідному органу іноземної держави інформації з обмеженим доступом здійснюється за умови забезпечення органом іноземної держави тотального діючого в Україні національного режиму її захисту та використання виключно для цілей кримінального судочинства у справах про легалізацію (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму.
3. Виконання Спеціально уповноваженим органом запиту відповідного органу іноземної держави є підставою для витребування ним необхідної для виконання запиту інформації (у тому числі такої, що становить банківську або комерційну таємницю), копій документів у органів державної влади, підприємств, установ, організацій та суб'єктів первинного фінансового моніторингу. Вимога Спеціально уповноваженого органу про подання інформації, необхідної для виконання запиту відповідного органу іноземної держави, має містити посилання на номер та день реєстрації цього запиту у відповідному реєстрі Спеціально уповноваженого органу.

4. Відмова або відстрочення задоволення запиту щодо міжнародного співробітництва у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму здійснюється лише на підставі міжнародних договорів, стороною яких є Україна.

5. На виконання відповідного запиту уповноваженого органу іноземної держави про зупинення відповідної фінансової операції як такої, що може бути пов'язана з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму, Спеціально уповноважений орган має право доручити суб'єкту первинного фінансового моніторингу зупинити чи поновити проведення або забезпечити моніторинг фінансової операції відповідної особи протягом строку, встановленого цим запитом. Порядок зупинення та поновлення такої фінансової операції визначається суб'єктом державного фінансового моніторингу, що здійснює регулювання і нагляд за суб'єктами первинного фінансового моніторингу, в межах його повноважень.

6. Забезпечення міжнародного співробітництва у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму щодо виконання судових рішень, які стосуються конфіскації доходів, одержаних злочинним шляхом, покладається на Міністерство юстиції України, а в частині вчинення процесуальних дій у межах розслідування кримінальних справ щодо легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму - на Генеральну прокуратуру України.

7. Доходи, одержані злочинним шляхом, що були конфісковані у зв'язку з провадженням у справі про легалізацію (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму та підлягають поверненню в Україну або в іноземну державу, спрямовуються відповідно до міжнародного договору України з цією державою щодо розподілу конфіскованих активів чи доходів від розміщення цих активів. Кошти, одержані Україною за таким міжнародним договором, зараховуються до спеціального фонду Державного бюджету України, якщо інше не встановлено законом.

8. Суб'єкти державного фінансового моніторингу здійснюють міжнародне співробітництво з відповідними державними органами іноземних держав щодо обміну досвідом та інформацією з питань регулювання та нагляду за діяльністю фінансових установ у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму відповідно до міжнародних договорів України чи з власної ініціативи.

9. Спеціально уповноважений орган та інші суб'єкти державного фінансового моніторингу у межах своїх повноважень забезпечують співробітництво з Групою з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей (FATF) та іншими міжнародними організаціями, діяльність яких спрямована на забезпечення міжнародного співробітництва у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму.

10. В Україні відповідно до міжнародних договорів України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, та законів України визнаються вироки (рішення) судів, рішення інших компетентних органів іноземних держав, що набрали законної сили, стосовно осіб, які мають доходи, одержані злочинним шляхом.

В Україні відповідно до міжнародних договорів України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, та законів України визнаються вироки (рішення) судів, рішення інших компетентних органів іноземних держав, що набрали законної сили, щодо конфіскації доходів, одержаних злочинним шляхом, або еквівалентного їм майна, що знаходяться на території України.

Конфісковані доходи, отримані злочинним шляхом, або еквівалентне їм майно на підставі відповідного міжнародного договору України можуть бути повністю або частково передані іноземній державі, судом або іншим компетентним органом якої винесено вирок (рішення) щодо конфіскації.

11. Рішення про видачу іноземній державі осіб, які вчинили злочини, пов'язані з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму, та рішення щодо транзитного перевезення зазначених осіб по території України приймається на підставі зобов'язань України відповідно до міжнародних договорів України.

У разі якщо Україна не має відповідного міжнародного договору з іноземною державою, що запитує видачу, зазначені особи можуть бути видані за злочини, пов'язані з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму, виключно за умов дотримання принципу взаємності.

Розділ VI

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ВИМОГ ЗАКОНУ ТА ВІДНОВЛЕННЯ ПРАВ І ЗАКОННИХ ІНТЕРЕСІВ

Стаття 23. Відповідальність за порушення вимог цього Закону

1. Особи, винні у порушенні вимог цього Закону, несуть кримінальну, адміністративну та цивільно-правову відповідальність згідно із законом. Такі особи також можуть бути позбавлені права провадити певні види діяльності згідно із законом.

2. Юридичні особи, які здійснювали фінансові операції з легалізації (відмивання) доходів або фінансували тероризм, можуть бути ліквідовані за рішенням суду.

3. У разі невиконання (неналежного виконання) суб'єктом первинного фінансового моніторингу вимог цього Закону та/або нормативно-правових актів, що регулюють діяльність у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, на нього в установленому законом порядку може бути накладено штраф:

за порушення вимог щодо ідентифікації та вивчення фінансової діяльності осіб у випадках, передбачених законодавством, - у розмірі до 500 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (для суб'єктів первинного фінансового моніторингу, які не є юридичними особами, - у розмірі до 100 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян);

за невиявлення, несвочасне виявлення та порушення порядку реєстрації фінансових операцій, що відповідно до законодавства підлягають фінансовому моніторингу, - у розмірі до 800 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (для суб'єктів первинного фінансового моніторингу, які не є юридичними особами, - у розмірі до 100 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян);

за неподання, несвочасне подання, порушення порядку подання або подання Спеціально уповноваженому органу недостовірної інформації про фінансові операції, що відповідно до закону підлягають такому моніторингу, - у розмірі до 2000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (для суб'єктів первинного фінансового моніторингу, які не є юридичними особами, - у розмірі до 100 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян);

за порушення порядку зупинення фінансових операцій - у розмірі до 1000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (для суб'єктів первинного фінансового моніторингу, які не є юридичними особами, - у розмірі до 100 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян);

за порушення обов'язків, визначених статтями 6, 8-12, 17, 22 цього Закону та не зазначених у абзацах першому-п'ятому частини третьої цієї статті, - у розмірі до 300 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (для суб'єктів первинного фінансового моніторингу, які не є юридичними особами, - у розмірі до 100 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян).

4. Повторне (протягом року) порушення суб'єктами первинного фінансового моніторингу - юридичними особами або громадянами, які є суб'єктами підприємницької діяльності, вимог цього Закону та/або нормативно-правових актів, що регулюють діяльність у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, тягне за собою накладення штрафу у розмірі до 3000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (для громадян, які є суб'єктами підприємницької діяльності, - у розмірі до 200 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян).

5. Крім застосування фінансових санкцій за повторне аналогічне протягом одного року порушення суб'єктами первинного фінансового моніторингу вимог цього Закону та/або нормативно-правових актів, що регулюють діяльність у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, суб'єкт державного фінансового моніторингу може обмежити, тимчасово припинити дію чи анулювати ліцензію або інший спеціальний дозвіл на право провадження певних видів діяльності у порядку, встановленому законом.

6. У разі грубого порушення посадовою особою суб'єкта первинного фінансового моніторингу вимог цього Закону та/або нормативно-правових актів, що регулюють діяльність у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, суб'єкт державного фінансового моніторингу може відповідно до закону прийняти рішення про тимчасове відсторонення такої посадової особи суб'єкта первинного фінансового моніторингу від посади.

7. Санкції до суб'єктів первинного фінансового моніторингу, передбачені цією статтею, застосовуються суб'єктами державного фінансового моніторингу, які здійснюють регулювання і нагляд за діяльністю суб'єктів первинного фінансового моніторингу, в межах їхньої компетенції. Якщо особа вчинила кілька порушень, передбачених частиною третьою цієї статті, стягнення на неї накладається в межах санкції, встановленої за більш суворе порушення з числа вчинених.

Стаття 24. Відновлення прав і законних інтересів

1. За рішенням суду доходи, одержані злочинним шляхом, підлягають конфіскації в дохід держави або повертаються їх власнику, права чи законні інтереси якого були порушені, або відшкодовується їх вартість.

2. Угоди, спрямовані на легалізацію (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму, визнаються недійсними у встановленому законом порядку.

3. Суб'єкти фінансового моніторингу, їх посадові особи та інші працівники не несуть відповідальності за шкоду, заподіяну юридичним і фізичним особам у зв'язку з виконанням ними службових обов'язків під час проведення фінансового моніторингу, якщо вони діяли у межах завдань, обов'язків та у спосіб, що передбачені цим Законом.

4. Шкода, заподіяна юридичній або фізичній особі незаконними діями державних органів внаслідок проведення ними заходів щодо протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму, відшкодовується з Державного бюджету України.

Розділ VII

КОНТРОЛЬ І НАГЛЯД ЗА ВИКОНАННЯМ ЗАКОНІВ У СФЕРІ ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЇ ЛЕГАЛІЗАЦІЇ (ВІДМИВАННЮ) ДОХОДІВ, ОДЕРЖАНИХ ЗЛОЧИННИМ ШЛЯХОМ, АБО ФІНАНСУВАННЮ ТЕРОРИЗМУ

Стаття 25. Контроль за виконанням законів у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму

1. Контроль за виконанням законів у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму здійснюється органами державної влади в межах їх повноважень у встановленому законом порядку.

2. Спеціально уповноважений орган щороку в березні подає звіт про стан запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму Комітету Верховної Ради України з питань фінансів і банківської діяльності та Комітету Верховної Ради України з питань боротьби з організованою злочинністю і корупцією.

Розділ VIII

ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності через 90 днів з дня його опублікування.

2. Внести зміни до таких законодавчих актів України:

(Підпункт 1 пункту 2 розділу VIII втратив чинність на підставі Кодексу [N 4651-VI](#) від 13.04.2012)

2) у [Кодексі України про адміністративні правопорушення](#) (Відомості Верховної Ради УРСР, 1984 р., додаток до N 51, ст. 1122):

а) статтю [166-9](#) викласти в такій редакції:

"Стаття 166-9. Порушення законодавства щодо запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму

Порушення вимог щодо ідентифікації та вивчення фінансової діяльності особи, яка здійснює фінансову операцію; неподання, несвоєчасне подання або подання недостовірної інформації про фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу, спеціально уповноваженому центральному органу виконавчої влади із спеціальним статусом з питань фінансового моніторингу; ненадання, несвоєчасне надання додаткової інформації з приводу фінансових операцій, що стали об'єктом фінансового моніторингу, на запит спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади із спеціальним статусом з питань фінансового моніторингу; порушення вимог щодо зберігання документів, що стосуються ідентифікації та вивчення фінансової діяльності осіб, які здійснюють фінансові операції, та проведених ними фінансових операцій; неповідомлення спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади із спеціальним статусом з питань фінансового моніторингу про зупинення проведення фінансової операції, якщо її учасником або вигодоодержувачем є особа, яку включено до переліку осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності або стосовно яких застосовані міжнародні санкції, - тягнуть за собою накладення штрафу на посадових осіб суб'єктів первинного фінансового моніторингу, громадян - суб'єктів підприємницької діяльності від ста до двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Ненадання, несвоєчасне надання або надання недостовірної інформації, пов'язаної з аналізом фінансових операцій, що стали об'єктом фінансового моніторингу, довідок та копій документів (у тому числі тих, що становлять банківську або комерційну таємницю) на запит спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади із спеціальним статусом з питань фінансового моніторингу - тягнуть за собою накладення штрафу на посадових осіб підприємств, установ, організацій, громадян - суб'єктів підприємницької діяльності, які не є суб'єктами первинного фінансового моніторингу, від ста до двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Розголошення в будь-якому вигляді інформації, що відповідно до закону є об'єктом обміну між суб'єктом первинного фінансового моніторингу та спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади із спеціальним статусом з питань фінансового моніторингу, або факту її подання (одержання) особою, якій ця інформація стала відома у зв'язку з її професійною або службовою діяльністю,

- тягне за собою накладення штрафу від трьохсот до п'ятисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян";

б) доповнити статтею 188-34 такого змісту:

"Стаття 188-34. Невиконання законних вимог посадових осіб суб'єктів державного фінансового моніторингу

Невиконання законних вимог посадових осіб суб'єктів державного фінансового моніторингу стосовно усунення порушень законодавства щодо запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму, або створення перешкод для виконання покладених на них обов'язків -

тягнуть за собою накладення штрафу на посадових осіб суб'єктів первинного фінансового моніторингу, громадян - суб'єктів підприємницької діяльності від ста до двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян";

в) статтю [221](#) після цифр "188-33" доповнити цифрами "188-34";

г) у пункті 1 частини першої статті [255](#):

в абзаці "Національного банку України (статті 164-11, 166-7 - 166-9)" цифри "166-9" замінити цифрами "166-8";

абзац "спеціально уповноваженого органу виконавчої влади з питань фінансового моніторингу (стаття 166-9)" виключити;

абзац "Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку (стаття 166-9)" виключити;

доповнити абзацом такого змісту:

"суб'єктів державного фінансового моніторингу (статті 166-9, 188-34)";

г) у частині другій статті [277](#) слова та цифри "статтями 46-1, 51 і 176" замінити словами та цифрами "статтями 46-1, 51, 166-9, 176 і 188-34";

3) у [Кримінальному кодексі України](#) (Відомості Верховної Ради України, 2001 р., N 25-26, ст. 131):

а) у статті [209](#):

в абзаці першому частини першої слова "чи укладення угоди" замінити словами "чи правочину";

пункт 1 примітки викласти в такій редакції:

"1. Суспільно небезпечним протиправним діянням, що передувало легалізації (відмиванню) доходів, відповідно до цієї статті є діяння, за яке Кримінальним кодексом України передбачено покарання у виді позбавлення волі (за винятком діянь, передбачених статтями 207, 212 і 212-1 Кримінального кодексу України), або діяння, вчинене за межами України, якщо воно визнається суспільно небезпечним протиправним діянням, що передувало легалізації (відмиванню) доходів, за кримінальним законом держави, де воно було вчинене, і є злочином за Кримінальним кодексом України та внаслідок вчинення якого незаконно одержані доходи";

б) статтю [209-1](#) викласти в такій редакції:

"Стаття 209-1. Умисне порушення вимог законодавства про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму

1. Умисне неподання, несвочасне подання або подання недостовірної інформації про фінансові операції, що відповідно до закону підлягають фінансовому моніторингу, спеціально уповноваженому центральному органу виконавчої влади із спеціальним статусом з питань фінансового моніторингу, якщо такі діяння заподіяли істотну шкоду охоронюваним законом правам, свободам чи інтересам окремих громадян, державним чи громадським інтересам або інтересам окремих юридичних осіб, -

карається штрафом від однієї до двох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або обмеженням волі на строк до двох років, з позбавленням права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю на строк до трьох років.

2. Розголошення у будь-якому вигляді інформації, яка відповідно до закону надається спеціально уповноваженому центральному органу виконавчої влади із спеціальним статусом з питань фінансового моніторингу, особою, якій ця інформація стала відома у зв'язку з професійною або службовою діяльністю, якщо такі дії заподіяли істотну шкоду охоронюваним законом правам, свободам чи інтересам окремих громадян, державним чи громадським інтересам або інтересам окремих юридичних осіб, -

карається штрафом від двох до трьох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або обмеженням волі на строк до трьох років, або позбавленням волі на той самий строк, з позбавленням права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю на строк до трьох років";

в) у частині першій статті [258-3](#) слово "матеріальне" виключити;

г) у частині першій статті [258-4](#) слова "фінансування, матеріальне забезпечення" виключити;

г) доповнити статтею 258-5 такого змісту:

"Стаття 258-5. Фінансування тероризму

1. Фінансування тероризму, тобто дії, вчинені з метою фінансового або матеріального забезпечення окремого терориста чи терористичної групи (організації), організації, підготовки або вчинення терористичного акту, втягнення у вчинення терористичного акту, публічних закликів до вчинення терористичного акту, сприяння вчиненню терористичного акту, створення терористичної групи (організації), - караються позбавленням волі на строк від п'яти до восьми років з позбавленням права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю на строк до двох років та з конфіскацією майна.

2. Ті самі дії, вчинені повторно або з корисливих мотивів, або за попередньою змовою групою осіб, або у великому розмірі, або якщо вони призвели до заподіяння значної майнової шкоди, -

караються позбавленням волі на строк від восьми до десяти років з позбавленням права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю на строк до трьох років та з конфіскацією майна.

3. Дії, передбачені частинами першою або другою цієї статті, вчинені організованою групою чи в особливо великому розмірі, або якщо вони призвели до інших тяжких наслідків, -

караються позбавленням волі на строк від десяти до дванадцяти років з позбавленням права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю на строк до трьох років та з конфіскацією майна.

4. Особа, крім організатора або керівника терористичної групи (організації), звільняється від кримінальної відповідальності за дії, передбачені цією статтею, якщо вона добровільно до притягнення до кримінальної відповідальності повідомила про відповідну терористичну діяльність або іншим чином сприяла її припиненню або запобіганню злочину, який вона фінансувала або вчиненню якого сприяла, за умови, що в її діях немає складу іншого злочину.

Примітка. 1. Фінансування тероризму визнається вчиненим у великому розмірі, якщо розмір фінансового або матеріального забезпечення перевищує шість тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

2. Фінансування тероризму визнається вчиненим в особливо великому розмірі, якщо розмір фінансового або матеріального забезпечення перевищує вісімнадцять тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян";

4) у [Цивільному кодексі України](#) (Відомості Верховної Ради України, 2003 р., NN 40-44, ст. 356):

а) частину першу статті [1074](#) доповнити словами "а також у разі зупинення фінансових операцій, які можуть бути пов'язані з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму, передбачених законом";

б) статтю [1087](#) доповнити частиною третьою такого змісту:

"3. Граничні суми розрахунків у готівковій формі для юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців відповідно до цієї статті встановлюються Національним банком України";

5) частину першу статті [6](#) Закону України "[Про оперативно-розшукову діяльність](#)" (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., N 22, ст. 303; 2000 р., N 10, ст. 79; 2001 р., N 14, ст. 72; 2002 р., N 33, ст. 236) доповнити пунктом 4 такого змісту:

"4) наявність узагальнених матеріалів центрального органу виконавчої влади із спеціальним статусом з питань фінансового моніторингу, отриманих в установленому законом порядку";

6) статтю [15](#) Закону України "[Про державну податкову службу в Україні](#)" (Відомості Верховної Ради України, 1994 р., N 15, ст. 84; 1998 р., N 29, ст. 190) після частини третьої доповнити двома новими частинами такого змісту:

"Посадові особи органів державної податкової служби здійснюють організаційно-розпорядчі та консультативно-дорадчі функції, визначені законодавством України.

Правовий статус посадових осіб органів державної податкової служби, їх права та обов'язки визначаються [Конституцією України](#), цим Законом, а в частині, що не регулюється ним, - Законом України "[Про державну службу](#)".

У зв'язку з цим частини четверту-дев'яту вважати відповідно частинами шостою-одинадцятою;

7) у Законі України "[Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні](#)" (Відомості Верховної Ради України, 1996 р., N 51, ст. 292; 1998 р., N 10, ст. 36; 2002 р., N 29, ст. 194; 2004 р., N 13, ст. 181; 2005 р., N 42, ст. 466; 2006 р., N 13, ст. 110, N 16, ст. 134, N 31, ст. 268, N 35, ст. 296; 2008 р., N 50-51, ст. 384; 2009 р., N 23, ст. 278; 2010 р., N 8, ст. 51):

а) частину другу статті [7](#) доповнити пунктом 38 такого змісту:

"38) виконує інші завдання відповідно до закону";

б) статтю [8](#) доповнити пунктом 33 такого змісту:

"33) здійснювати інші права, передбачені законом";

в) частину третю статті [11](#) викласти в такій редакції:

"У разі несплати штрафу протягом 15 днів примусове стягнення штрафів здійснюється на підставі відповідного рішення суду за позовом

Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку";

(Підпункт 8 пункту 2 розділу VIII втратив чинність на підставі Закону [N 5073-VI](#) від 05.07.2012)

9) у Законі України "[Про банки і банківську діяльність](#)" (Відомості Верховної Ради України, 2001 р., N 5-6, ст. 30; 2003 р., N 1, ст. 2, N 14, ст. 104; 2005 р., N 26, ст. 358; 2006 р., N 12, ст. 100, N 35, ст. 296):

а) перше речення частини другої статті [59](#) викласти в такій редакції:

"Зупинення власних видаткових операцій банку за його рахунками, а також видаткових операцій за рахунками юридичних або фізичних осіб здійснюється лише в разі накладення арешту відповідно до частини першої цієї статті, крім випадків, передбачених Законом України "[Про запобігання та протидію легалізації \(відмиванню\) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму](#)";

б) у статті [62](#):

пункт 5 частини першої викласти в такій редакції:

"5) центральному органу виконавчої влади із спеціальним статусом з питань фінансового моніторингу на його запит щодо фінансових операцій, пов'язаних з фінансовими операціями, що стали об'єктом фінансового моніторингу (аналізу) згідно із законодавством щодо запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму, а також учасників зазначених операцій";

частину дев'яту після слова "Положення" доповнити словами "частин другої та четвертої";

в) частину другу статті [63](#) викласти в такій редакції:

"Національний банк України при здійсненні нагляду за діяльністю банків проводить перевірку банків з питань дотримання ними вимог законодавства, яке регулює відносини у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму, та достатності заходів для запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму";

г) у статті [64](#):

після частини першої доповнити новою частиною такого змісту:

"Банкам забороняється встановлювати кореспондентські відносини з банками, іншими фінансовими установами - нерезидентами, що не мають постійного місцезнаходження та не провадять діяльність за місцем своєї реєстрації та/або не підлягають відповідному нагляду в державі (на території) за місцем свого розташування, а також з банками та іншими фінансовими установами - нерезидентами, що підтримують такі кореспондентські відносини".

У зв'язку з цим частини другу-дев'яту вважати відповідно частинами третьою-десятою;

абзац четвертий частини четвертої викласти в такій редакції:

"клієнтів, що здійснюють операції з готівкою без відкриття рахунка на суму, що дорівнює або перевищує 150 000 гривень, або на суму, еквівалентну зазначеній сумі в іноземній валюті";

у першому реченні частини шостої слова "його особи" виключити;

у частині сьомій:

перше і друге речення замінити реченням такого змісту:

"Для ідентифікації юридичної особи, за винятком підприємств державної і комунальної власності, банк зобов'язаний з'ясувати відомості про фізичних осіб, які є власниками істотної участі в цій юридичній особі, а також фізичних осіб, які здійснюють прямий або опосередкований вплив на неї";

у четвертому реченні слова "мають сумнівний характер" замінити словами "підлягають фінансовому моніторингу", а слова "передбачену законодавством", "які здійснюють нагляд та/або контроль за діяльністю цієї юридичної особи" і "передбачені законодавством" виключити; у частині восьмій слова "мають сумнівний характер" та "Вказані органи" замінити відповідно словами "підлягають фінансовому моніторингу" та "Органи";

частину десяту виключити;

10) у статті [18](#) Закону України "[Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг](#)" (Відомості Верховної Ради України, 2002 р., N 1, ст. 1; 2003 р., N 14, ст. 104):

у третьому реченні частини восьмої слово "банк" замінити словами "фінансова установа";

частину одинадцяту виключити;

11) у Законі України "[Про боротьбу з тероризмом](#)" (Відомості Верховної Ради України, 2003 р., N 25, ст. 180; 2006 р., N 14, ст. 116):

а) у статті [1](#):

абзац одинадцятий викласти в такій редакції:

"фінансування та інше сприяння тероризму";

після абзацу одинадцятого доповнити новим абзацом такого змісту:

"фінансування тероризму - надання чи збір активів будь-якого роду з усвідомленням того, що їх буде використано повністю або частково для організації, підготовки і вчинення окремим терористом або терористичною організацією визначеного [Кримінальним кодексом України](#) терористичного акту, втягнення у вчинення терористичного акту, публічних закликів до вчинення терористичного акту, створення терористичної групи чи терористичної організації, сприяння вчиненню терористичного акту, будь-якої іншої терористичної діяльності, а також спроба здійснення таких дій".

У зв'язку з цим абзаци дванадцятий-двадцятий вважати відповідно абзацами тринадцятим-двадцять першим;

б) у статті [4](#):

частину четверту після абзацу першого доповнити новим абзацом такого змісту:

"центральный орган виконавчої влади із спеціальним статусом з питань фінансового моніторингу".

У зв'язку з цим абзаци другий-дванадцятий вважати відповідно абзацами третім-тринадцятим;

частину п'яту викласти в такій редакції:

"У разі реорганізації або перейменування центральних органів виконавчої влади, перелічених у цій статті, їхні функції у сфері боротьби з тероризмом можуть переходити до їх правонаступників, якщо це передбачено відповідними актами Кабінету Міністрів України та Президента України";

12) частину першу статті [24](#) Закону України "[Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців](#)" (Відомості Верховної Ради України, 2003 р., N 31-32, ст. 263; 2006 р., N 27, ст. 234; 2009 р., N 19, ст. 263) доповнити абзацом шостим такого змісту:

"інформацію з документами, що підтверджують структуру власності засновників - юридичних осіб, яка дає змогу встановити фізичних осіб - власників істотної участі цих юридичних осіб";

(Підпункт 13 пункту 2 розділу VIII втратив чинність на підставі Закону [N 2808-VI](#) від 21.12.2010)

3. Кабінету Міністрів України у тримісячний строк з дня опублікування цього Закону:

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

забезпечити прийняття міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади актів, необхідних для реалізації цього Закону, а також приведення їх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом.

4. Національному банку України протягом трьох місяців з дня набрання чинності цим Законом привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом та подати пропозиції щодо внесення змін до законодавчих актів, що впливають із цього Закону".

Президент України В.ЯНУКОВИЧ

м. Київ,
18 травня 2010 року
N 2258-VI